

8. Για μια Δημόσια Διοίκηση στην υπηρεσία του Πολίτη

I. Η δημόσια διοίκηση στη νέα εποχή

1. Το “κράτος - στρατηγείο”

Τα τελευταία χρόνια έγινε σημαντική δουλειά για τη μεταρρύθμιση των δομών της διοίκησης και τον εκσυγχρονισμό του κράτους. Σταθερός οδηγός στην προσπάθεια αυτή ήταν η αντίληψη του “κράτους - στρατηγείου”.

Στο επίκεντρο κάθε προσπάθειάς μας βρίσκεται ο πολίτης και τα δικαιώματά του. Γι’ αυτό η πρωταρχική αποστολή του κράτους συμπυκνώνεται σε ένα δίπτυχο: την εξασφάλιση της ισόρροπης απόλαυσης των δικαιωμάτων από όλους αλλά και τη διαρκή ενίσχυση της ελευθερίας για καθένα ξεχωριστά. Το κράτος δεν είναι, λοιπόν, ούτε περιττός μηχανισμός για την κοινωνική ζωή μας που πρέπει να αποτραβηχθεί από παντού ούτε απαραίτητο συμπλήρωμα κάθε κοινωνικής δραστηριότητας. Ο λόγος ύπαρξής του συνίσταται στην ενίσχυση της πρωτοβουλίας και της αυτονομίας των πολιτών.

Στο διάστημα που πέρασε, η αντίληψη του “κράτους - στρατηγείου” άρχισε να εμπεδώνεται. Αντίπαλός της ήταν οι παραδοσιακές δομές του υπερτροφικού ελληνικού κράτους, με κύριες δυσλειτουργίες αφενός τον συγκεντρωτισμό και αφετέρου τις πελατειακές εξαρτήσεις και την αδιαφάνεια, που οδηγούσαν είτε σε παρεμπόδιση της προόδου είτε σε αυταρχικές συμπεριφορές των οργάνων του προς τον πολίτη. Μια σειρά από καίριες πρωτοβουλίες έχουν αλλάξει ριζικά αυτή την εικόνα.

Πρώτον, πρωτοβουλίες που ενισχύουν την αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση:

- η υλοποίηση του σχεδίου I. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, που ενδυναμώνει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.
- η καθιέρωση του δευτέρου βαθμού Αυτοδιοίκησης, με την ίδρυση των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που έχουν πλέον διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια,
- η συγκρότηση και οργάνωση των Περιφερειών ως ενιαίων και αποκεντρωμένων διοικητικών μονάδων της κρατικής διοίκησης,

- ο περιορισμός του Κεντρικού Κράτους σε επιτελικό ρόλο.

Δεύτερον, μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη διαφάνεια στη λειτουργία της διοίκησης, τον έλεγχο και την αποτελεσματικότητά της:

- το σύστημα προσλήψεων του ν. 2190/94 και η δημιουργία του ΑΣΕΠ ως εγγυητή της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας,
- η θεσμοθέτηση του Συνήγορου του Πολίτη και των Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ως θεσμών ελέγχου της Διοίκησης,
- το πρόγραμμα «Ποιότητα για τον Πολίτη», με το οποίο καθιερώθηκαν μέτρα άμεσης επικοινωνίας και εξυπηρέτησης των πολιτών από τη Διοίκηση (τηλεφωνική αίτηση για μια σειρά πιστοποιητικών, π.χ. ληξιαρχικών πράξεων, φορολογικής ενημερότητας, στρατολογικής κατάστασης και ποινικού μητρώου, one - stop - shops κ.λπ.).
- η καθιέρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τους εργαζόμενους στο Δημόσιο.

2. Οι προκλήσεις της νέας εποχής

Ωστόσο, το έργο του διοικητικού εκσυγχρονισμού δεν σταματά εδώ. Σ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ευρύτερα, αυξάνεται η πίεση για συνεχή βελτίωση των επιδόσεων της Δημόσιας Διοίκησης. **Η πραγματική σύγκλιση του ελληνικού δημόσιου τομέα προς τα επίπεδα αποτελεσματικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών που ισχύουν στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ενίσχυση της θέσης της χώρας μας στο νέο διεθνές περιβάλλον.** Η συμμετοχή μας στην Ενωμένη Ευρώπη αλλά και στις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης με όρους ισοτιμίας απαιτεί την πλήρη ανάπτυξη των δημιουργικών δυνάμεων της κοινωνίας μας σε κάθε τομέα.

Δυνάμεις, που στο πρόσφατο ακόμη παρελθόν δρούσαν σε ένα ασφυκτικό πλαίσιο και εμποδίζονταν να αναπτυχθούν από μία καταθλιπτική γραφειοκρατία, πρέπει τώρα να απελευθερωθούν και να ενισχυθούν. Το κράτος πρέπει να εξελιχθεί από “εχθρό” σε φίλο

και συνεργάτη των ζωντανών δυνάμεων της κοινωνίας. Με άλλα λόγια, το ζητούμενο είναι οι πολίτες να νοιώσουν ότι ενισχύεται η ελευθερία τους. Αυτό επιβάλλει η νέα εποχή που ανοίγεται μπροστά μας και αυτό μόνον εγγυάται την πρόοδό μας.

Εύλογα προβάλλει λοιπόν το ερώτημα: μπορεί να δραστηριοποιηθούν οι ζωντανές δυνάμεις της κοινωνίας μας από μία Διοίκηση που ο πολίτης εξακολουθεί να θεωρεί συχνά τροχοπέδη στις πρωτοβουλίες του; Η απάντηση είναι “ναι”. Ναι, υπό την προϋπόθεση να οργανώσουμε τη δουλειά μας προς δύο κατευθύνσεις συμπληρωματικές μεταξύ τους: **στροφή προς την αποτελεσματικότητα - στροφή προς τον πολίτη.**

Η φάση της θέσπισης των αναγκαίων νομοθετημάτων για την ανασυγκρότηση των δομών της Διοίκησης έχει πια ολοκληρωθεί. Η εποχή που μας περιμένει πρέπει να διακρίνεται από τη δημιουργική ανάπτυξη των κρατικών πρωτοβουλιών και δράσεων με αποδέκτη τον πολίτη. Ο νέος θεσμικός εξοπλισμός πρέπει να αξιοποιηθεί γι’ αυτόν ακριβώς τον σκοπό. Σταθερή προσπάθειά μας είναι, να ελέγχεται η απόδοση της διοίκησης σε κάθε επίπεδο δράσης της με κριτήριο την αντιμετώπιση των προβλημάτων των πολιτών. Σήμερα πρέπει να εμπνέει τις προσπάθειές μας ένα νέο σύνθημα: Διαρκής μεταρρύθμιση στη Δημόσια Διοίκηση.

II. Ο πολίτης στο επίκεντρο της πολιτικής: Μία διαρκής μεταρρύθμιση

Στην τετραετία που έρχεται, η διαρκής μεταρρύθμιση στην οποία στοχεύουμε θα είναι μία αμφίδρομη διαδικασία. Προϋποθέτει τη δημιουργία σταθερών μηχανισμών διαβούλευσης με τους συλλογικούς φορείς, μακριά από την πεπατημένη των μονομερών διεκδικήσεων και της συντεχνιακής λογικής.

Επιβεβλημένη είναι, γι’ αυτό, η καθιέρωση ενός μόνιμου ανοικτού διαλόγου με τη συμμετοχή σε αυτόν όλων των νομιμοποιούμενων φορέων της κοινωνίας. Προς την κατεύθυνση αυτή θεσπίζεται Εθνικό Συμβούλιο Στρατηγικής για τη Δημόσια Διοίκηση, στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι:

- α) της Διοίκησης,
- β) των συνδικαλιστικών φορέων,

γ) φορέων συλλογικής εκπροσώπησης της ελληνικής κοινωνίας,

δ) παραγωγικών τάξεων,

ε) φορέων ειδικής τεχνογνωσίας (ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων) και

στ) ανεξάρτητες απ' τα πολιτικά κόμματα προσωπικότητες με ειδικές γνώσεις.

Το Εθνικό Συμβούλιο Στρατηγικής για τη Δημόσια Διοίκηση έχει ως αποστολή την εμπέδωση του εθνικού διαλόγου, τόσο σε κεντρικό όσο και σε αποκεντρωμένο, νομαρχιακό, επίπεδο, την υποβολή προτάσεων, και την αξιολόγηση της αποτελεσματικής λειτουργίας της Διοίκησης.

1. Για μία Δημόσια Διοίκηση στόχων και αποτελεσμάτων

Πάγια αδυναμία του τρόπου λειτουργίας της Διοίκησης είναι ο ατελής τρόπος σχεδιασμού, αλλά και υλοποίησης των δημόσιων πολιτικών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους τομείς εκείνους όπου το Κράτος δεν περιορίζεται σε έναν απλό ρυθμιστικό ρόλο, αλλά επιδιώκει με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες να παρέμβει ενεργά στο οικονομικό και κοινωνικό πεδίο.

Για τη ριζική αντιμετώπιση αυτής της αδυναμίας, προωθούμε ένα μοντέλο κρατικής οργάνωσης, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται και οι πολιτικές εφαρμόζονται στο πλησιέστερο προς τον πολίτη και τις ανάγκες του επίπεδο.

α) Βελτίωση του συστήματος λήψης αποφάσεων και σύνδεσή του με τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Η αποκέντρωση του συστήματος λήψης των αποφάσεων, από την αποκλειστική ευθύνη της κεντρικής διοίκησης στις άλλες βαθμίδες διοίκησης και αυτοδιοίκησης, αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα. Για να αποκεντρωθεί το σύστημα λήψης αποφάσεων, όχι μόνο θεσμικά, αλλά και ουσιαστικά, προωθούμε :

- την απλούστευση και συστηματοποίηση των αρμοδιοτήτων,
- την απλούστευση και συστηματοποίηση της νομοθεσίας,

- **την εισαγωγή νέων παραμέτρων στη λήψη των αποφάσεων, όπως η ανάλυση κόστους-οφέλους, οι μελέτες κοινωνικών επιπτώσεων, τα κριτήρια ποιότητας,**
- **την καθιέρωση μηχανισμών επικοινωνίας της διοίκησης τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά με το περιβάλλον της.**
- **την καθιέρωση μηχανισμών για να παρακολουθείται η εφαρμογή των πολιτικών.**

Πιο συγκεκριμένα, προχωρούμε στην οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και των σχέσεων του Κράτους, της περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. Επίσης ολοκληρώνουμε τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης στην περιφέρεια, ώστε να ενισχυθεί ο αναπτυξιακός της ρόλος.

Ενδυναμώνουμε με μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της αυτοδιοίκησης, η οποία άλλωστε ενισχύεται και συνταγματικά.

Ενθαρρύνουμε με κίνητρα τις οριζόντιες συνεργασίες στις μεγαλουπόλεις της χώρας μας, προωθώντας τη “μητροπολιτική λειτουργία” ως μία αξιόπιστη απάντηση στις ανάγκες που έχουν διαμορφωθεί. Ενιαίες και αδιάσπαστες λειτουργίες και δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε κάθε μητροπολιτική περιοχή, βρίσκονται σήμερα διάσπαρτες σε πολλαπλά κέντρα εξουσίας, καθένα από τα οποία τις αντιλαμβάνεται διαφορετικά. Βασικός μας στόχος είναι όλες οι τοπικές εμβέλειες αρμοδιότητες, που εξακολουθούν να ασκούνται από το Κράτος ή από οργανισμούς, να περάσουν στην ευθύνη των μητροπολιτικών περιοχών.

Καθιερώνουμε ενιαίο σύστημα διοίκησης των νησιών, με αποκέντρωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε νησί. Κάθε νησί πρέπει να αποτελεί μία ενιαία και αυτάρκη μονάδα διοίκησης, ώστε να εκλείψουν τα απίστευτα φαινόμενα, πολίτες να διαθέτουν ως μία εβδομάδα για την απόσπαση δημόσιων εγγράφων.

β) Επιδίωξη συγκεκριμένων και μετρήσιμων αποτελεσμάτων

Η Δημόσια Διοίκηση της χώρας μας εξακολουθεί να αποδίδει σημασία σχεδόν αποκλειστικά στην τήρηση της νομιμότητας. Αυτό μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισε επιτέλους να αλλάζει. Είναι καιρός πλέον η τήρηση της νομιμότητας να συνδυασθεί με την επιδίωξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Χρειάζονται λοιπόν κατάλληλα συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης του κάθε έργου σε όλες τις φάσεις του, ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Κύρια μέσα για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι:

- **η επεξεργασία κατάλληλων δεικτών αποδοτικότητας** για κάθε τομέα πολιτικής και για κάθε έργο,
- **η τακτική διενέργεια ελέγχων αποδοτικότητας,**
- **η συγκριτική αξιολόγηση ομοειδών υπηρεσιών,**
- **η θεσμοθέτηση «συμβολαίων δράσης»,** με τα οποία το ύψος των πιστώσεων που διατίθενται ανά φορέα / υπηρεσία προσανατολίζεται στην αξιολόγηση της απόδοσής τους, σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια.

2. Για μια Δημόσια Διοίκηση καταρτισμένων στελεχών

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχία της διοικητικής μεταρρύθμισης. Ο δημόσιος υπάλληλος καλείται να ασκήσει τα καθήκοντά του με γνώμονα την αποδοτικότητα. Στόχος είναι η ενδυνάμωση της Δημόσιας Διοίκησης με ανθρώπινο δυναμικό που εγγυάται απτά αποτελέσματα, σύμφωνα με τις ανάγκες των πολιτών.

α) Προγραμματισμός Ανθρώπινου Δυναμικού

Η έλλειψη συστηματικού προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί ένα από τα βασικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Γι' αυτό πρέπει να

προσδιορίσουμε με συγκεκριμένο τρόπο τις ανάγκες της Διοίκησης σε έμψυχο δυναμικό, και να διαμορφώσουμε ένα ενιαίο και ορθολογικό πρότυπο που να συνδέει τις προσλήψεις, την εξέλιξη των υπαλλήλων εντός της διοίκησης και τις αποχωρήσεις. Στην προοπτική αυτή προωθούμε:

- **την εκπόνηση συστημάτων πρόβλεψης των αναγκών της δημόσιας διοίκησης σε έμψυχο δυναμικό**, ώστε να συγκροτηθεί ένα αξιόπιστο σύστημα προγραμματισμού των προσλήψεων, και
- **την συστηματική μελέτη της εξέλιξης των υπαλλήλων στα διάφορα επίπεδα της σταδιοδρομίας τους, έως τη στιγμή της αποχώρησής τους.**

Επειδή τα αμέσως επόμενα χρόνια θα συνεχίσουμε με το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό, εστιάζουμε την προσοχή μας σε ειδικές παρεμβάσεις για την κινητοποίηση και την επιμόρφωσή του, ώστε να έχουμε άμεσα αποτελέσματα παράλληλα με την εισαγωγή μιας ολοκληρωμένης και μακρόπνοης πολιτικής “Προγραμματισμού Ανθρώπινου Δυναμικού”. Η πολιτική αυτή θα καθορίσει την ποιότητα της Διοίκησης στο μέλλον.

β) Δημιουργική κινητοποίηση των εργαζομένων στη Διοίκηση: κίνητρα και αξιολόγηση

Είναι επιτακτική ανάγκη να αναζητήσουμε πρόσφορες μεθόδους και πρακτικές, που επιτρέπουν την εμπέδωση νέων αξιών από τα στελέχη της Διοίκησης και τονώνουν την αίσθηση του καθήκοντος και της ευθύνης τους. Είναι ανάγκη να κινητοποιήσουμε δημιουργικά τον κόσμο της Διοίκησης.

Στο παρελθόν, η πολιτική των κινήτρων κατέληγε πάντοτε να ταυτίζεται με την επιδοματική ενίσχυση των δημοσίων υπαλλήλων και τις κάθε είδους παροχές. Σήμερα επιβάλλεται μία ριζική ανανέωση της πολιτικής αυτής, ώστε τα κίνητρα να συνδυάζονται με συγκεκριμένες ανάγκες. Σε πρώτη φάση ενισχύονται, έτσι, τα κίνητρα για τους υπαλλήλους των νησιώτικων και παραμεθόριων περιοχών. Επίσης προγραμματίζεται η εθελούσια έξοδος δημοσίων υπαλλήλων, σε τομείς όπου αυτό επιβάλλεται από την

εξέλιξη της τεχνολογίας. Είναι, ωστόσο, αναγκαία μία πιο ριζική πρωτοβουλία: πρέπει να ξεκινήσουμε αμέσως το διάλογο για τη σύνδεση των αποδοχών με την συγκεκριμένη απόδοση του υπαλλήλου.

Η άλλη όψη της πολιτικής μας στον τομέα αυτόν είναι η επιμονή στην αξιολόγηση του έργου και της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων. Προωθούμε γι' αυτό την ίδρυση σώματος αξιολογητών της δημόσιας διοίκησης, καθώς και την ίδρυση ειδικών επιτροπών αξιολόγησης σε κάθε υπουργείο. Καθιερώνουμε νέο σύστημα κρίσης και επιλογής προϊσταμένων, με βάση την υπηρεσία σε θέσεις ευθύνης, τις εκθέσεις αξιολόγησης, τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, τη γνώση ξένων γλωσσών. Η επιλογή των γενικών διευθυντών γίνεται από όλο το φάσμα της Διοίκησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ενώ καθιερώνεται καθηκοντολόγιο και επεκτείνονται οι Ομάδες Διοίκησης Έργου.

γ) Βελτίωση της κατάρτισης

Αναμφισβήτητη είναι η συμβολή της εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού στην επίτευξη των στόχων της διοικητικής μεταρρύθμισης. Η συνεχής εξέλιξη των γνώσεων και της τεχνολογίας επιβάλλει την αναζήτηση μέσων για τη διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση. Αυτό εξασφαλίζεται με την κατάλληλη αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των ΑΕΙ και των ΤΕΙ, την ενίσχυση της διοικητικής εκπαίδευσης και τη συστηματικότερη διοργάνωση και εφαρμογή επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Ο εκσυγχρονισμός του συστήματος εκπαίδευσης και επιμόρφωσης εστιάζεται κυρίως σε οργανωτικές και εκπαιδευτικές βελτιώσεις του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, στη συνεχή και συστηματική καταγραφή των αναγκών της Διοίκησης, και στην προσαρμογή του περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στις πραγματικές απαιτήσεις των υπηρεσιών.

Προωθούμε σταδιακά, ως υποχρεωτική προϋπόθεση διορισμού, τη φοίτηση στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, και προχωρούμε στην ίδρυση Σχολής στελεχών αυτοδιοίκησης, για την κατάρτιση και επιμόρφωση των αιρετών και μη στελεχών της.

Η εκπαίδευση και η επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία γίνεται διαρκώς μέσω των περιφερειακών και νομαρχιακών πιστοποιημένων δομών κατάρτισης, θα είναι υποχρεωτική προϋπόθεση για την προαγωγή και την εξέλιξη των υπαλλήλων.

3. Για μία Δημόσια Διοίκηση ανοιχτή και φιλική στους πολίτες

Για να γίνει πράξη η στρατηγική μας επιλογή που θέτει την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινωνίας ως πρώτη προτεραιότητα στη διοικητική δράση, κάθε μεταρρυθμιστική προσπάθεια έχει ως γνώμονα την οπτική του πολίτη για τον οργανωτικό και λειτουργικό ανασχεδιασμό των δημοσίων υπηρεσιών. Ο πολίτης είναι τόσο χρήστης προϊόντων και υπηρεσιών όσο και υποκείμενο κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, τα οποία εξειδικεύονται με θεσμικές πρωτοβουλίες άμεσου αποτελέσματος (Χάρτης Δικαιωμάτων Πολιτών, Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας).

α) Βελτίωση των σημείων επαφής των πολιτών με τη Διοίκηση

Βασικός μας στόχος είναι η ανατροπή της αρνητικής εντύπωσης αλλά και των προκαταλήψεων που επικρατούν στις σχέσεις των πολιτών με τη Διοίκηση, με κατάλληλες παρεμβάσεις από την πρώτη τους επαφή.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού προχωρούμε :

- στη δημιουργία **Κέντρων Διοικητικών Πληροφοριών**, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες της αποστολής και του ρόλου του κάθε επιπέδου διοίκησης και αυτοδιοίκησης, καθώς και την ελεύθερη διάθεση πληροφοριών σε όλους τους πολίτες μέσω ηλεκτρονικών σημείων επικοινωνίας που θα αναπτυχθούν σε δημόσιους χώρους,
- στη δημιουργία **κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων συνεργασίας** που περιορίζουν δραστικά τον όγκο των απαιτούμενων δικαιολογητικών και τις χρονικές καθυστερήσεις,
- στη γενίκευση της εξυπηρέτησης του πολίτη από μία μόνον υπηρεσία,

- στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ηλεκτρονικών συναλλαγών με τη Διοίκηση,
- στην απλοποίηση και ομογενοποίηση των εντύπων που χρησιμοποιούνται για τις διάφορες συναλλαγές και αιτήσεις προς τις δημόσιες υπηρεσίες,
- στη δημιουργία των απαραίτητων δίαυλων επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών και της Διοίκησης, ώστε, μέσα από διαρκή και αμφίδρομη επαφή, οι κοινωνικές ανάγκες να γίνονται πιο γρήγορα αντιληπτές στη Διοίκηση.

β) Διαφάνεια και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των πολιτών

Η βελτίωση των συνθηκών μέσα στις οποίες ο πολίτης έρχεται σε πρώτη επαφή με τις δημόσιες υπηρεσίες δεν μπορεί από μόνη της να φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα μιας πιο ανοιχτής και φιλικής λειτουργίας της Διοίκησης. Αυτό θα γίνει μόνο αν ακολουθήσουν παρεμβάσεις που αφορούν τη διαφάνεια της δράσης της, καθώς και με την κατοχύρωση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του πολίτη απέναντι στη Διοίκηση. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για:

- την τυποποίηση των διαδικασιών ώστε ο συναλλασσόμενος με τις δημόσιες υπηρεσίες πολίτης να γνωρίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του,
- την ενημέρωση των πολιτών για τις δυνατότητες πρόσβασης που έχουν στις δημόσιες πληροφορίες και τις διευκολύνσεις που τους παρέχει η χρήση των νέων τεχνολογιών από τη Διοίκηση,
- την διατύπωση ενδείξεων κόστους που συνδέονται με την προσφερόμενη υπηρεσία,
- τη διατύπωση εγγυήσεων για την ποιότητα των υπηρεσιών που αναμένουν οι πολίτες,
- τη θέσπιση σαφών χρονικών ορίων στις απαντήσεις και ενέργειες των διοικητικών οργάνων, και

- την ενημέρωση των πολιτών για τους μηχανισμούς προσφυγής και προστασίας που διαθέτουν προκειμένου να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Στόχος μας είναι η κατοχύρωση της διαφάνειας και των δικαιωμάτων του πολίτη μέσα από τη σύνταξη ενιαίων «Χαρτών Ποιότητας – Δικαιωμάτων των Πολιτών» και τη θέσπιση κινήτρων για τις υπηρεσίες που θα ανταποκρίνονται προς αυτές με τον προσφορότερο τρόπο.

Εγγενές στοιχείο των παραπάνω παρεμβάσεων, για να μη μείνουν στο επίπεδο των ευσεβών πόθων και των όμορφων διατυπώσεων, είναι ο συνεχής, τακτικός αλλά και συγκεκριμένος έλεγχος στη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης.

γ) Συνεχής έλεγχος

Προχωρήσαμε με ιδιαίτερη αποφασιστικότητα τα τελευταία δύο χρόνια στην εισαγωγή συστημάτων ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση που λειτουργούσε επί χρόνια με σημαντικά ελλείμματα στην αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης, της παρανομίας και της διαφθοράς. Πρόκειται για προβλήματα, η επικινδυνότητα των οποίων εντείνεται με τον πολλαπλασιασμό των κέντρων λήψεως αποφάσεων και των νέων δράσεων της Διοίκησης.

Πεποίθησή μας είναι ότι στον τομέα αυτόν η συνεργασία Πολιτείας και πολιτών είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ αναγκαία. Γι' αυτό δημιουργήσαμε συστήματα ελέγχου που στηρίζονται όχι μόνο στην πρωτοβουλία της ίδιας της Διοίκησης, αλλά και στην πρωτοβουλία των πολιτών.

Τα αποτελέσματα ήταν πολύ ικανοποιητικά. Η θεσμοθέτηση του Σώματος Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ) , που διενεργεί εσωτερικούς ελέγχους, βοήθησε άμεσα στην ενεργοποίηση υγιών ανακλαστικών στη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών. Παράλληλα, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει από τα πρώτα του βήματα δώσει πολύ θετικά δείγματα γραφής, αποδεικνύοντας πόσο ήταν αναγκαία η ύπαρξη ενός

θεσμού που δρα διαμεσολαβητικά ανάμεσα στη Διοίκηση και τον πολίτη. Τέλος, κρίσιμη ήταν η συμβολή οργάνων, όπως το ΣΔΟΕ, αλλά και δικαστικών αρχών.

Στόχος είναι να συνεχίσουμε πιο συστηματικά στην ίδια κατεύθυνση:

- με την ενίσχυση των ελεγκτικών θεσμών, του Σώματος Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, του Συνήγορου του Πολίτη κλπ.,
- με τη δημιουργία συντονιστικού οργάνου που θα έχει ως έργο την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των υπηρεσιών στις λύσεις που προτείνουν τα ελεγκτικά όργανα για τις παθογένειες της διοίκησης.

Προωθούμε την αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών της Δημόσιας Διοίκησης σε Σώμα εσωτερικού ελέγχου της Διοίκησης. Με ενισχυμένες αρμοδιότητες, εξειδικευμένο προσωπικό και πόρους, με τη θεσμοθέτηση του ειδικού εισαγγελέα του Σώματος.

Για την επιτάχυνση των διαδικασιών πειθαρχικού ελέγχου, ιδρύουμε το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Δημόσιας Διοίκησης. Επίσης προχωρούμε, μέσα από διάλογο, στη σύνταξη κώδικα δεοντολογίας για τους δημοσίους υπαλλήλους.

4. Για μία Δημόσια Διοίκηση στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Η νέα εποχή για τη Διοίκησης συναρτάται άμεσα με την ικανότητά της να τολμήσει δυναμικά την είσοδό της στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Βασικοί στόχοι της πολιτικής μας στον τομέα αυτόν είναι:

- η παροχή προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις υπηρεσιών υψηλής ποιότητας,
- η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας,
- η διαφάνεια και ο έλεγχος της Διοίκησης,
- η ένταξη της Ελλάδας και ιδίως των Περιφερειών της στο παγκόσμιο ηλεκτρονικό χώρο.

Για την επίτευξή τους έχουμε θεσμοθετήσει:

- την Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ως ανώτατο όργανο διαβούλευσης και κοινωνικού διαλόγου,
- το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ως όργανο μελέτης, τεκμηρίωσης και υποβολής προτάσεων προς την Πολιτεία,
- το Συμβούλιο Πληροφορικής για την προώθηση της συνεργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Για την προστασία του πολίτη από τους κινδύνους που ενέχει η χρήση πληροφοριών που τον αφορούν χωρίς τη γνώση του, θεσμοθετήθηκε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών έχουν προωθηθεί:

- η ανάπτυξη και λειτουργία ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής, τα οποία υποστηρίζουν σημαντικές λειτουργίες των δημοσίων υπηρεσιών,
- η κατάρτιση σημαντικού αριθμού στελεχών σε θέματα οργάνωσης και πληροφορικής,
- η υλοποίηση σημαντικών έργων για τη βελτίωση της υποδομής της πληροφορικής στο Δημόσιο Τομέα, όπως: **το έργο ΚΑΝΩΝ** για την καθιέρωση προτύπων και μεθοδολογιών στα έργα πληροφορικής του Δημοσίου, και **το έργο ΣΥΖΕΥΞΙΣ** για τη δημιουργία Εθνικού Δικτύου Δημόσιας Διοίκησης.

Ως επόμενο βήμα προγραμματίζουμε την εκπόνηση ενιαίου σχεδιασμού ανάπτυξης, λειτουργίας και αλληλοενημέρωσης των βάσεων πληροφοριακού υλικού της Δημόσιας Διοίκησης και τα έργα πληροφορικής “δεύτερης γενιάς”, που θα συνδέσουν μεταξύ τους τα υφιστάμενα συστήματα και δίκτυα.

Τελικός μας στόχος είναι η εξυπηρέτηση του πολίτη με:

- τη χρήση νέων μορφών επικοινωνίας, όπως Internet, έξυπνες κάρτες, κέντρα τηλεφωνικής εξυπηρέτησης (call centers),
- ελαχιστοποίηση προαπαιτούμενων στην επικοινωνία του πολίτη με ηλεκτρονική διακίνηση των πληροφοριών διαμέσου των δημοσίων υπηρεσιών,
- εξυπηρέτηση επαγγελματικών ομάδων, οι οποίες έχουν διαρκείς συναλλαγές με τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως π.χ. λογιστικά και φοροτεχνικά γραφεία, δικηγόροι - συμβολαιογράφοι, εκτελωνιστές, μηχανικοί.

5. Για την ενθάρρυνση των αυτόνομων δράσεων των πολιτών

Η βαθμιαία απόσυρση του παρεμβατικού κράτους από καίριους τομείς της κοινωνίας καθώς και η κρίση των παραδοσιακών θεσμών κοινωνικής πρόνοιας έχει προκαλέσει στον πολίτη έλλειμμα κοινωνικής ασφάλειας. Πρόκειται για μια “σκιά” που υποθηκεύει την ανάπτυξη της προσωπικότητας και συνθλίβει την αυτονομία του. Το έλλειμμα αυτό μπορεί να καλύψει εν πολλοίς η ίδια η κοινωνία με τις δυνάμεις της. Η Διοίκηση καλείται λοιπόν να οργανώσει ένα σύστημα πρόσφορων εγγυήσεων και θετικών μέτρων για την καλύτερη άσκηση των δικαιωμάτων. Ειδικότερες πρωτοβουλίες είναι:

- η υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικής αλληλεγγύης,
- η ενθάρρυνση των Μ.Κ.Ο.,
- η ενίσχυση πρωτότυπων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών,
- η αξιοποίηση του εθελοντισμού μέσω διαδικασιών συμμετοχής στη διαβούλευση, τη χάραξη και την υλοποίηση πολιτικών.

9. Προς το 2004:
Η Ελλάδα «Επικράτεια Πολιτισμού»

—

Ο Ελληνικός Αθλητισμός

1. Η Ελλάδα Επικράτεια Πολιτισμού

Ι. Ο πολιτισμός και η σύγχρονη Ελλάδα: μια μεγάλη πρόκληση

Στη σημερινή μεταβιομηχανική εποχή ο πολιτισμός αποκτά στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και του «παγκόσμιου χωριού» ιδιαίτερο οικονομικό και κοινωνικό βάρος. Όσο μάλιστα προχωρά η διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τόσο μεγαλύτερη έμφαση δίδεται στον πολιτισμό και στην πολιτιστική πολιτική.

Αυτό οφείλεται σε δύο λόγους.

♦ Στο γεγονός ότι στην εποχή του μαζικού πολιτισμού ο πολιτισμός διαποτίζει τα πεδία του ελεύθερου χρόνου και της ποιότητας ζωής και αγκαλιάζει όλο και περισσότερες πτυχές της καθημερινότητας πλατιών λαϊκών στρωμάτων.

♦ Στο γεγονός ότι σήμερα πια στην εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας, το πεδίο του πολιτισμού, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα οπτικοακουστικά, συγκροτεί μια μεγάλη και ενδιαφέρουσα αγορά, προσφέρεται για την ανάπτυξη ποικίλων δραστηριοτήτων, την πραγματοποίηση επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ο πολιτισμός δεν αποτελεί απλώς ένα από τα πολλά κεφάλαια της κυβερνητικής πολιτικής ούτε ένα από τα πολλά κονδύλια του κρατικού προϋπολογισμού. Ο πολιτισμός δεν αποτελεί ούτε πολυτέλεια, ούτε δευτερεύουσα και βοηθητική δραστηριότητα.

Ο πολιτισμός είναι κατ' αρχάς η ίδια ιδιοσυστασία της συλλογικής μας ταυτότητας και μπορεί να παίζει ενεργό ρόλο στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Επιπλέον, ειδικά για μία χώρα όπως η Ελλάδα, ο πολιτισμός είναι το συγκριτικό μας πλεονέκτημα, ο ζωτικός εθνικός όρος που συνδέεται με τη διεθνή εικόνα της χώρας αλλά και με την τουριστική βιομηχανία.

Οι πολιτικές που προωθεί το ΠΑΣΟΚ, ως σύγχρονο ευρωπαϊκό σοσιαλιστικό κόμμα στον τομέα του πολιτισμού διαπνέονται από τις εξής αρχές:

♦ Ο πολιτισμός εγγύηση της πολυφωνίας και της δημιουργικότητας

Σε μία σύγχρονη δημοκρατία η πολιτική πράξη είναι εκδήλωση ελευθερίας. Ο πολιτισμός δε, ακριβώς επειδή συνδέεται με την παραγωγή της ιδεολογίας και με την ενστάλαξη νοοτροπιών, δηλαδή με τη συλλογική συνείδηση της κοινωνίας και του έθνους μας, είναι το πεδίο όπου πρέπει κατεξοχήν να εξασφαλίζεται η πολυφωνία και ο πλουραλισμός, το πεδίο στο οποίο πρέπει κατεξοχήν να αποκρούεται κάθε καταθλιπτική ομοιομορφία.

♦ Ο πολιτισμός παράγοντας κοινωνικής συνοχής

Το ζητούμενο μιας σύγχρονης προοδευτικής πολιτικής για τον πολιτισμό είναι η κοινωνική συνοχή. Μόνο έτσι μπορεί να βρει κοινωνική αποδοχή η αφομοίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, η δημιουργικότητα και η έμπνευση. Ο πολιτισμός είναι η ίδια η βάση του καθημερινού μας βίου. Δεν πρέπει συνεπώς να ταυτίζεται μόνο με μία στάση υψηλής πνευματικότητας, είτε αυτή αφορά στον δημιουργό είτε αφορά στον χρήστη του πολιτιστικού προϊόντος.

♦ Ο πολιτισμός διάυλος επικοινωνίας μεταξύ των λαών

Σήμερα περισσότερο από ποτέ, η εθνική μας ταυτότητα δέχεται γόνιμα ερεθίσματα και προκλήσεις από την επαφή και την επικοινωνία με άλλους πολιτισμούς στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και των παγκοσμίων εξελίξεων. Αλλά και αντίστροφα: η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής φυσιογνωμίας της χώρας και η τόνωση της συλλογικής μας αυτοπεποίθησης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη μας στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης.

II. Το έργο μας στον πολιτισμό

Στα χρόνια που πέρασαν, οι πολιτικές που εφαρμόσαμε προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τις μεγάλες αυτές προκλήσεις.

♦ Με τη δράση της Μελίνας στο Υπουργείο Πολιτισμού ο πολιτισμός βρέθηκε στο επίκεντρο της δημόσιας ζωής, νέα πνοή συνεπήρε τους δημιουργούς και το κοινό σε όλη την Ελλάδα.

♦ Στη συνέχεια με τις εθνικές πολιτικές ανά τομέα δημιουργίας, την πολιτιστική αποκέντρωση και την *Επικράτεια Πολιτισμού* (ενιαίο δίκτυο τεχνών και πολιτιστικών θεσμών) τέθηκαν οι βάσεις για την καλύτερη οργάνωση της πολιτισμικής πολιτικής.

♦ Με τον *Νόμο για τους θεσμούς, τα μέτρα και τις δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης*, τη σύσταση της *Εταιρείας Ανάδειξης και Προβολής της Πολιτιστικής Κληρονομιάς* και τα πολλά έργα του Β' ΚΠΣ η προστασία των μνημείων άρχισε να οδηγεί στην «ολοκληρωμένη χρήση» τους, στη σύνδεσή τους με τον ζωντανό κοινωνικό περίγυρό τους σε κάθε περιοχή.

♦ Με τους νέους πολιτιστικούς θεσμούς (εικαστικούς, κινηματογραφικούς, μουσικούς, λογοτεχνικούς, θεατρικούς κ.ο.κ.) και τα μεγάλα πολιτιστικά έργα (*Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Αθηνών, Πολιτιστικό και Συνεδριακό Κέντρο Βέροιας, περιφερειακά αρχαιολογικά μουσεία κλπ.*) η χώρα προικίζεται με τις υποδομές που είναι απαραίτητες για την εγγύηση της πολιτιστικής δημιουργίας.

♦ Με τη συγκροτημένη πολιτική στους επιμέρους κλάδους (μέσω του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου, του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου, των κρατικών θεάτρων κλπ.) στηρίχθηκε η ελληνική δημιουργία, η οποία, τον τελευταίο καιρό, γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη σε τομείς όπως ο κινηματογράφος, το βιβλίο κλπ.

III. Στόχοι και απαιτήσεις της Πολιτικής για τον Πολιτισμό

Έχουμε διαμορφώσει συνολική αλλά και ανοικτή στρατηγική για την πολιτιστική ανάπτυξη της κοινωνίας μας.

Στρατηγική που έχει ως στόχους

- ♦ την εγγύηση της πολυφωνίας και της δημιουργίας,
- ♦ τον περιορισμό των πολιτισμικών ανισοτήτων
- ♦ την προβολή της πολιτιστικής φυσιογνωμίας της χώρας.

Η στρατηγική αυτή εφαρμόζεται ήδη. Η ακόμα αποτελεσματικότερη προώθησή της όμως συνδέεται με τη μεγάλη ευκαιρία του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που διαθέτει στον χώρο του πολιτισμού δημόσια κονδύλια ύψους 450 δις. δραχμών για την περίοδο 2000-2006, δηλαδή σχεδόν 4 φορές περισσότερα από εκείνα που διατέθηκαν μέσω του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ποσά που είναι πρόκληση για τον ιδιωτικό τομέα τόσο με την επιχειρηματική του μορφή όσο και με τη μορφή των χορηγιών.

IV. Οι πολιτιστικές υποδομές

Η χώρα μας, μία χώρα με ανυπολόγιστους πολιτιστικούς θησαυρούς, εξακολουθεί, παρά τα σημαντικά βήματα που έχουμε κάνει, να παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές τόσο στο κέντρο όσο και στην περιφέρεια. Υποδομές που είναι απαραίτητες προκειμένου να εξασφαλιστεί η πολυφωνία και δημιουργία. Ειδικότερες πρωτοβουλίες που θα ολοκληρωθούν είναι οι εξής:

♦ Υποδομές σύγχρονης δημιουργίας

Είναι αναγκαία η στέγαση των νέων και των παλαιότερων θεσμών σύγχρονου πολιτισμού. Τα περισσότερα έργα θα ενταχθούν στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Έτσι προβλέπονται:

- ⇒ η ανέγερση του *Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης* στην Αθήνα,
- ⇒ η λειτουργία του *Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης* στη Θεσσαλονίκη, για το οποίο εξασφαλίστηκε ήδη η συλλογή *Κωστάκη*,
- ⇒ η εξασφάλιση μόνιμης στέγης ή ο εκσυγχρονισμός των κτιρίων των σημαντικότερων θεσμών των εικαστικών, μουσικών και παραστατικών τεχνών (ανέγερση νέου σύγχρονου κτιρίου της *Εθνικής Λυρικής Σκηνής*, επέκταση της *Εθνικής Πινακοθήκης*, κτήριο για την *Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης*, εκσυγχρονισμός του *Εθνικού Θεάτρου*, *Μουσείο Κινηματογράφου* και *Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης* κ.λ.π.),
- ⇒ η ολοκλήρωση των υφιστάμενων πολιτιστικών και συνεδριακών κέντρων (*Μέγαρο Μουσικής Αθénas* και *Θεσσαλονίκης*) και η κατασκευή νέων σε πόλεις της περιφέρειας.

♦ Αναβάθμιση αρχαιολογικών χώρων

Ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η αναβάθμιση των εν λειτουργία μεγάλων αρχαιολογικών χώρων και η απόδοση στο κοινό νέων χώρων. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιείται και θα συνεχισθεί ένα ευρύ πρόγραμμα συντήρησης και ανάδειξης των ίδιων των μνημείων και των χώρων. Η έμφαση δίνεται στη δημιουργία υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών, καθώς και, ιδίως στους μεγάλους αρχαιολογικούς χώρους, στη λειτουργία κέντρων πληροφόρησης με αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Στην Ακρόπολη, πέρα από τα έργα αναστήλωσης που υλοποιούνται με ταχείς ρυθμούς, έχει ξεκινήσει η διαδικασία για την ανέγερση του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης στον χώρο του Μακρυγιάννη, με τρόπο που να σέβεται τα ευρήματα των ανασκαφών.

♦ Ανάπτυξη πολιτιστικών διαδρομών και συνολικών παρεμβάσεων

Σκοπός είναι η ανάπτυξη δικτύων και διαδρομών για τη συνολική προβολή του πολιτιστικού πλούτου μιας περιοχής σε όλη την ιστορική διάρκεια όπως

⇒ η μεγάλη πολιτιστική διαδρομή της *Μακεδονίας* (Δίον – Βεργίνα – Αιανή – Καστοριά – Πρέσπες – Έδεσσα – Όλυνθος – Στάγειρα – Ρεντίνα – Αμφίπολη – Φίλιπποι),

⇒ η διαδρομή *Στα βήματα του Μ. Αλεξάνδρου* (Βεργίνα – Δίον – Πέλλα – Πέτρε – Στάγειρα – Αμφίπολη – Φίλιπποι),

⇒ το ευρύ πρόγραμμα αναστήλωσης και ανάδειξης αρχαίων θεάτρων με σκοπό τη χρήση τους (π.χ. Άργος, Δωδώνη, Φίλιππος, Δήλος, Μεγαλόπολη, Θωρικό).

⇒ το πρόγραμμα *Κάστρων Περίπλους*, που ήδη υλοποιείται σε κάστρα της μεσαιωνικής περιόδου και στοχεύει στην δημιουργία ανοιχτών στο κοινό χώρων περιπάτων, αναψυχής και φιλοξενίας πολιτιστικών εκδηλώσεων.

♦ Εκσυγχρονισμός μουσείων

Στα πλαίσια μιας συνεκτικής μουσειακής πολιτικής έχει ήδη ξεκινήσει ένα μεγάλο πρόγραμμα παρεμβάσεων με στόχο τα μουσεία να μετατραπούν σε χώρους ψυχαγωγίας, παιδείας και μάθησης αλλά και σε χώρους φιλοξενίας της σύγχρονης πολιτιστικής δραστηριότητας.

⇒ Εκσυγχρονίζεται και επεκτείνεται το *Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο*.

⇒ Για τα μεγάλα κεντρικά μουσεία (*Αρχαιολογικό Θεσσαλονίκης, Αρχαιολογικό Ηρακλείου, Εθνική Πινακοθήκη*) βρίσκονται σε εξέλιξη η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός της κτιριακής τους υποδομής, καθώς και μεγάλα προγράμματα επανεκθέσεων.

⇒ Τα νέα μεγάλα μουσεία (το *Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης* αλλά και τα *Μουσεία Μυκηνών, Αιανής, Αβδήρων* κ.λ.π.) διατίθενται πλήρως στην κοινωνική χρήση.

⇒ Τα μουσεία στους μείζονες αρχαιολογικούς χώρους (*Δελφοί, Ολυμπία, Πέλλα, Δήλος* κ.λ.π.) εκσυγχρονίζονται με βάση τις σημερινές μουσειακές αντιλήψεις.

⇒ Τα περιφερειακά μουσεία εκσυγχρονίζονται και επεκτείνονται με στόχο την προβολή της διαχρονικής ιστορίας της κάθε περιοχής. Αναδεικνύεται ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας τους, ενώ με τη δυνατότητα φιλοξενίας πολιτιστικών εκδηλώσεων γίνονται πόλος έλξης για τις τοπικές δημιουργικές δυνάμεις.

♦ **Σύνδεση της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας με την πολιτιστική κληρονομιά**

Κεντρικός άξονας για την αξιοποίηση της μοναδικής στον κόσμο ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η σύνδεσή της με τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία. Ειδικότερες δράσεις είναι:

⇒ Η σύνδεση επιλεγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων (π.χ. αρχαία θέατρα) με σύγχρονα πολιτιστικά γεγονότα.

⇒ Η οργάνωση εκδηλώσεων για τη σύγχρονη ελληνική τέχνη στα μεγάλα μουσεία του εσωτερικού, αλλά και του εξωτερικού που φιλοξενούν ελληνικές συλλογές.

⇒ Η παραγωγή πολιτιστικών προϊόντων που εμπνέονται από συγκεκριμένες φάσεις της ιστορίας μας και απευθύνονται στους επισκέπτες της χώρας.

♦ **Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα των πόλεων**

Οι αστικές παρεμβάσεις συνιστούν αναπόσπαστο τμήμα της πολιτιστικής μας πολιτικής. Η ανάδειξη των ευρημάτων των ανασκαφών στο *Μετρό της Αθήνας* αποτελεί εξαιρετικά επιτυχημένο βήμα. Στην ίδια κατεύθυνση προβλέπονται:

⇒ Η δημιουργία πολιτιστικών υποδομών όπως πολιτιστικά πολύκεντρα, συνεδριακά κέντρα, μικρά υπαίθρια και κλειστά θέατρα, μουσεία και χώροι τέχνης.

⇒ Η ολοκλήρωση του *Προγράμματος Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων* στην Αθήνα και η υλοποίηση ανάλογων προγραμμάτων στη Θεσσαλονίκη και σε άλλα αστικά κέντρα, όπως η *Θήβα*, το *Άργος*, η *Μυτιλήνη*, η *Μήλος*, η *Σάμος (Πυθαγόρειο)*, η *Ρόδος*, η *Κως*, τα *Ιωάννινα*.

♦ **Προώθηση της Πολιτιστικής Αποκέντρωσης**

Το ΠΑΣΟΚ στόχευσε στην πολιτιστική αποκέντρωση μέσω της ίδρυσης και της ενίσχυσης ζωντανών πολιτιστικών θεσμών στην περιφέρεια. Στο πνεύμα αυτό:

⇒ Η *Επικράτεια Πολιτισμού* εμπλουτίζεται με νέα έργα υποδομής σε όλη την περιφέρεια.

⇒ Ενισχύονται τα *Δίκτυα Τεχνών* (*Δίκτυο Δημοτικών Κινηματογράφων, Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων, Δίκτυο χορευτικών μουσικών εκδηλώσεων κ.λ.π.*) καθώς και τα *ΔΗΠΕΘΕ*.

⇒ Με το πρόγραμμα *Ο Πολιτισμός ταξιδεύει* διευκολύνεται η επικοινωνία του κοινού της περιφέρειας με την πολιτιστική παραγωγή της Αθήνας.

V. Πολιτιστικές πολιτικές και δράσεις

♦ Άμεση προώθηση του Νόμου για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Είναι έτοιμο να κατατεθεί στη νέα Βουλή το σχέδιο νόμου για την *Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς*. Βασικές αρχές του είναι ο εμπλουτισμός της προστασίας, η συμπληρωματικότητα των καθηκόντων της πολιτείας και των πολιτών και η ένταξη της προστασίας στον χωροταξικό και τον αναπτυξιακό σχεδιασμό.

♦ Διεκδίκηση των Μαρμάρων του Παρθενώνα

Η προσπάθεια επαναπατρισμού των Μαρμάρων του Παρθενώνα θα συνεχιστεί με ακόμα μεγαλύτερη επιμονή. Όλο και μεγαλύτερο μέρος της βρεταννικής κοινής γνώμης αλλά και της διεθνούς κοινότητας τάσσεται υπέρ των ελληνικών θέσεων.

♦ Ενίσχυση των πειραματικών και σύνθετων μορφών τέχνης

Η πολιτιστική δημιουργία δεν προχωρεί χωρίς πειραματισμούς και απαιτητικές προσπάθειες, μέσα από τις οποίες τροφοδοτούνται με νέες ιδέες οι πιο συμβατικές μορφές πολιτιστικής δημιουργίας. Στο πνεύμα αυτό κινείται η πολιτική επιχορηγήσεων με διαφάνεια και με γνώμονα την πολυφωνία και τη δίκαιη γεωγραφική διασπορά. Κυρίως όμως προωθείται και προβάλλεται η σύγχρονη ελληνική παραγωγή στο εξωτερικό και ενισχύεται η συμμετοχή Ελλήνων δημιουργών σε ευρύτερα διεθνή σχήματα.

♦ Αναβάθμιση της καλλιτεχνικής παιδείας

Η εξασφάλιση ικανοποιητικής καλλιτεχνικής παιδείας είναι όρος αναγκαίος για την ανάδειξη νέων ταλέντων, αλλά και τη συμμετοχή στην πολιτιστική απόλαυση. Ήδη με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της προηγούμενης τετραετίας έχουν γίνει σημαντικά βήματα, τα οποία θα συμπληρωθούν με

- ⇒ την ίδρυση Ανώτατης Σχολής Κινηματογράφου,
- ⇒ τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μουσικής παιδείας,
- ⇒ τη συστηματοποίηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων στη Β'βάθμια εκπαίδευση
- ⇒ την πύκνωση των ανταλλαγών μεταξύ εκπαιδευτικού συστήματος και δημιουργών κ.λ.π.

♦ Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών: κοινωνία της πληροφορίας και του πολιτισμού

Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν ένα σημαντικό εργαλείο για τη δημιουργία αλλά και τη διακίνηση του πολιτιστικού έργου. Ειδικότερα:

- ⇒ προωθείται η χρήση των νέων τεχνολογιών για την τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ⇒ εξασφαλίζεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης στα μουσεία και τις συλλογές τους,
- ⇒ αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες για την προβολή της ελληνικής πολιτιστικής φυσιογνωμίας, καθώς και για την καλλιέργεια και την διάσωση της ελληνικής γλώσσας - ιδίως στον χώρο του απόδημου ελληνισμού,
- ⇒ προωθείται η δημιουργία και η διάθεση πολιτιστικών προϊόντων.

♦ Περιορισμός των πολιτισμικών ανισοτήτων

Η λειτουργία θεσμών και υποδομών δεν αρκεί για να επιτευχθεί η πολιτιστική ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας. Προκειμένου ο πολιτισμός να είναι προσιτός σε όλους όσοι το επιθυμούν, είναι απαραίτητη η ανάληψη μιας σειράς άλλων πρωτοβουλιών.

⇒ Προσέλκυση και ευαισθητοποίηση του κοινού

Ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή είναι αναγκαία η οργανωμένη πολιτική προσέλευσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών - κυρίως των κοινωνικών στρωμάτων που αδυνατούν να συμμετάσχουν στην πολιτιστική διαδικασία.

⇒ Πολιτιστική και κοινωνική συνοχή

Ο περιορισμός των πολιτισμικών ανισοτήτων απαιτεί την υιοθέτηση μέτρων που να διευκολύνουν τους οικονομικά ασθενέστερους καθώς και άλλες ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (άνεργοι, παλιννοστούντες, μετανάστες).

⇒ Ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας

Τα χιλιάδες ερασιτεχνικά καλλιτεχνικά σχήματα, που λειτουργούν στη χώρα μας, αποτελούν όχι μόνο κύτταρα δημιουργίας, αλλά και αυτενέργειας και συμμετοχής στη δημόσια ζωή. Η ενθάρρυνση των σχημάτων αυτών κυρίως μέσω της δικτύωσης, της ενημέρωσης, της οργάνωσης ανταλλαγών κ.λ.π. συμβάλλει στην επιτυχία τους χωρίς να νεκρώνει τη φρεσκάδα τους.

⇒ Ενίσχυση των νεανικών μορφών τέχνης και δημιουργίας

Στο πεδίο του πολιτισμού υφαίνονται εξαιρετικά πυκνοί δεσμοί μεταξύ των νέων. Με τον τρόπο αυτό η πολιτιστική διαδικασία δέχεται τη πνοή της ευρηματικότητας τους. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζεται η ενθάρρυνση της νεανικής δημιουργίας, ακόμα και των περιθωριακών μορφών της, χωρίς διάθεση κηδεμόνευσης, ακαδημαϊσμό ή υπεροψία. Ενισχύεται η παραγωγή έργων νέων καλλιτεχνών, αναπτύσσονται τα εκπαιδευτικά πολιτιστικά εκπαιδευτικά προγράμματα και δίκτυα (διάχυση του προγράμματος *Μελίνα*) με στόχο σε κάθε σχολείο να υπάρξει τουλάχιστον ένα πολιτιστικό γεγονός κάθε χρόνο κλπ.

♦ Ενίσχυση του λαϊκού πολιτισμού

Ενθαρρύνονται οι πάμπολλες, ζωτικές και γοητευτικές όψεις του λαϊκού πολιτισμού μέσω εθνοτοπικών, λαογραφικών και άλλων σχετικών σωματείων και ομάδων που συντηρούν τη μνήμη, τη παράδοση και την γοητεία της λαϊκής δημιουργίας μέσω της μουσικής (βυζαντινής ή δημοτικής), των ενδυμασιών, του χορού κυρίως όμως μέσω της αγάπης προς τον λαϊκό πολιτισμό.

♦ Ο πολιτισμός ως εργαλείο προώθησης της απασχόλησης

Ο πολιτισμός είναι από τους τομείς όπου δημιουργούνται νέες μόνιμες θέσεις εργασίας, όχι μόνο άμεσα με την ανάπτυξη και διάθεση του «πολιτισμικού προϊόντος», αλλά και έμμεσα με την ανάπτυξη παράλληλων δραστηριοτήτων. Θέσεις για

- ⇒ την προστασία της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ⇒ την προώθηση της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας σε όλους τους τομείς,
- ⇒ την ανάπτυξη αποκεντρωμένων πολιτιστικών δράσεων, για την πολιτιστική ανάπτυξη των περιφερειών και τη σύνδεσή τους με τα μητροπολιτικά κέντρα,
- ⇒ την ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής,
- ⇒ την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στην Κοινωνία της Πληροφορίας,
- ⇒ την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, των οποίων η ζήτηση αυξάνεται συνεχώς.

♦ Παρεμβάσεις στην αγορά του πολιτισμού

Ο πολιτισμός αποτελεί πεδίο σημαντικών οικονομικών επενδύσεων - ιδιαίτερα ο τομέας των οπτικοακουστικών μέσων. Ταυτόχρονα δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η ιδιαιτερότητά του ούτε να τίθεται σε κίνδυνο η πολυφωνία. Η θεσμοθέτηση ορισμένων κανόνων με στόχο την υγιή και διαφανή λειτουργία της αγοράς είναι αναγκαία. Ειδικότερα προβλέπονται:

- ⇒ η τόνωση με νέες ρυθμίσεις του θεσμού της χορηγίας,
- ⇒ η ενθάρρυνση των θεσμών αυτορρύθμισης της αγοράς (κανόνες δεοντολογίας),
- ⇒ η εξασφάλιση της προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών στις νέες συνθήκες της Κοινωνίας της Πληροφορίας,
- ⇒ ο περαιτέρω εξορθολογισμός του συστήματος δημοσίων επιχορηγήσεων σε ιδιώτες αλλά και στους φορείς του Δημοσίου (εξειδίκευση και δημοσιοποίηση κριτηρίων κλπ.),
- ⇒ η ολοκλήρωση της ρύθμισης του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου με την αδειοδότηση των ραδιοφωνικών και των τηλεοπτικών σταθμών και την προώθηση κανόνων δεοντολογίας μέσω συναινετικών διαδικασιών.

VI. Η εξωτερική πολιτιστική πολιτική

Η ελληνική συμμετοχή στο ευρωπαϊκό πολιτιστικό οικοδόμημα και το διεθνές πολιτιστικό γίγνεσθαι, ιδίως λόγω της προνομιακής θέσης της χώρας στο απόθεμα της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που δικαιολογεί το πληθυσμιακό μέγεθος και η οικονομική δύναμη της Ελλάδας, καθώς η σημερινή εμβέλεια της ελληνικής γλώσσας. Στο σύμπαν του πολιτισμού η Ελλάδα είναι μία «σημαντική δύναμη».

Στόχος μας είναι να υπενθυμίσουμε στη διεθνή κοινότητα τη σημασία του ελληνικού πολιτισμού διαχρονικά, να συνδέσουμε τη χώρα μας με σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα χωρίς εσωστρέφεια και αμυντικά συμπλέγματα και να προβάλλουμε με τρόπο συστηματικό τα ελληνικά πολιτιστικά αγαθά - αρχαία και σύγχρονα - στο εξωτερικό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται από την άποψη αυτή:

⇒ Στις διεθνείς συνεργασίες και κοινές δράσεις όπως η συνδιοργάνωση εκθέσεων και συνεδρίων με μεγάλα μουσεία του εξωτερικού και έδρες ή κέντρα που ασχολούνται με τον ελληνικό πολιτισμό.

⇒ Στη συστηματική ενίσχυση των εδρών νεοελληνικών σπουδών στο εξωτερικό καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών ινστιτούτων.

⇒ Στη στήριξη της παρουσίας και του έργου των σύγχρονων δημιουργών. Στην ενίσχυση της κινητικότητας της ελληνικής καλλιτεχνικής παραγωγής μέσα από γεγονότα που θα αναδείξουν το σύγχρονο πολιτιστικό πρόσωπο της χώρας μας. Στην αξιοποίηση των καταξιωμένων ελλήνων καλλιτεχνών του εξωτερικού, τους οποίους στοχεύουμε να εντάξουμε σε μια κοινή προσπάθεια ανάδειξης του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού.

⇒ Στην ένταξη στα Ευρωπαϊκά δίκτυα συμπαραγωγής που διεκδικούν σημαντικό μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς.

⇒ Στην αξιοποίηση διεθνών θεσμών όπως η *Διεθνής Έκθεση Βιβλίου της Φρανκφούρτης του 2001*, η οποία είναι αφιερωμένη στην Ελλάδα.

VII. Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2001 - 2004

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα στοχεύει στην προβολή της Ελλάδας στον διεθνή χώρο ως ενός δυναμικού σύγχρονου πολιτιστικού πόλου μέσω μεγάλων πολιτιστικών

γεγονότων την περίοδο 2000 - 2004, αλλά και μέσω της δημιουργίας ενός μόνιμου διεθνούς πολιτιστικού θεσμού υψηλού κύρους. Στόχος μας είναι η Πολιτιστική Ολυμπιάδα ως διεθνής πολιτιστικός θεσμός (μέσω του ομώνυμου διεθνούς ιδρύματος και με τη συνεργασία της ΔΟΕ και της UNESCO) να αποκτήσει μόνιμη σχέση με την Ελλάδα και πέραν του 2004. Από την άποψη αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία η ανάδειξη της Αρχαίας Ολυμπίας ως έδρας του διεθνούς αυτού θεσμού. Ειδικότερες κατευθύνσεις αποτελούν

⇒ η αναβάθμιση των Ολυμπιακών θεσμών (*τελετή αφής της φλόγας, Ολυμπιακά Βραβεία, Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων, Εκθέσεις για τους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες*),

⇒ η καθιέρωση νέων πολιτιστικών θεσμών διεθνούς κύρους όπως οι *Αγώνες Αρχαίου Δράματος*, το πρόγραμμα "*Αρχή. Από τον λόγο στο Λογισμικό*" για την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας για την ανάδειξη και διάδοση της ελληνικής γλώσσας και γραμματείας, το *Φεστιβάλ Τέχνης και Τεχνολογίας*,.

⇒ η ενίσχυση της συνεργασίας ελληνικών πολιτιστικών φορέων με αντίστοιχους του εξωτερικού,

⇒ η πολιτιστική αποκέντρωση με τη διοργάνωση σημαντικών πολιτιστικών γεγονότων στην ελληνική περιφέρεια.

Ο αρχικός προϋπολογισμός της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας είναι ύψους 30 δις δραχμών.

2. Ο Ελληνικός Αθλητισμός

Ι. Το 2004 ορόσημο για την Ελλάδα

Το 2004 είναι έτος ορόσημο για την Ελλάδα. Είναι το έτος που η Ελλάδα, η μικρότερη χώρα που διοργάνωσε Ολυμπιακούς Αγώνες, θα αποδείξει στην διεθνή κοινότητα το αληθινό της μέγεθος.

Μέγεθος αθλητικό, οργανωτικό, πολιτισμικό. Μέγεθος ψυχής.

Το 2004 δισεκατομμύρια άνθρωποι από όλο τον κόσμο, στρέφουν την προσοχή τους στην Ελλάδα, στην Ολυμπία και στην Αθήνα. Το 2004 αναδεικνύει την Ελλάδα ως μία χώρα που μπορεί να διοργανώσει αθλητικά γεγονότα της κλίμακας των Ολυμπιακών Αγώνων. Μία χώρα ισχυρή, με διεθνές κύρος, με οικονομία που μπορεί να υποστηρίξει άμεσα και αποτελεσματικά τις ανάγκες ενός τεράστιου εγχειρήματος όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι η μεγάλη πρόκληση και η μεγάλη ευκαιρία να αποδείξουμε ότι η παρατεταμένη άνοιξη του ελληνικού αθλητισμού δεν είναι συγκυριακή. Να πανηγυρίσουμε τις επιτυχίες των αθλητών μας, που τα τελευταία χρόνια μας έχουν κάνει υπερήφανους με επιτυχίες που δύσκολα μπορούσαμε να φανταστούμε.

Η προετοιμασία μας για αυτό το κορυφαίο γεγονός στηρίζεται σε ένα συγκεκριμένο και δεσμευτικό πρόγραμμα που αξιοποιεί πλήρως όλο το αθλητικό δυναμικό της χώρας. Που αντιμετωπίζει του Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ως ένα έργο μείζονος εθνικής σημασίας με πολλαπλά και συμπληρωματικά οφέλη για την εθνική οικονομία, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικής παρουσίας της χώρας μας στον ευρύτερο ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό της περίγυρο και για τη διεθνή προβολή της Ελλάδας. Που επαναπροσδιορίζει τους Ολυμπιακούς Αγώνες και αναδεικνύει τα Ολυμπιακά ιδεώδη.

Με το Πρόγραμμά μας αξιοποιούνται τα συγκριτικά οφέλη των Ολυμπιακών Αγώνων. Δημιουργούνται 130.000 νέες θέσεις εργασίας, αυξάνεται το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά 1.5% ανά έτος μέχρι το 2004 και κατά 2,5 τρισεκατομμύρια δραχμές σε απόλυτους αριθμούς, αυξάνονται τα έσοδα της χώρας κατά 500 δις δρχ.

μέχρι το 2004, ενισχύεται η ελληνική βιομηχανία και βιοτεχνία, ο τουρισμός, ο κατασκευαστικός τομέας, αναπτύσσονται νέες παραγωγικές δραστηριότητες.

♦ Με το πρόγραμμά μας υποδεχόμαστε με αξιώσεις, με υποδομές και ολοκληρωμένα προγράμματα, τους νέους επισκέπτες τις χώρες τόσο στο δεκαπενθήμερο των Ολυμπιακών Αγώνων όσο και για την δεκαετία μετά τους Αγώνες.

♦ Με το πρόγραμμά μας στοχεύουμε, στα πλαίσια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, να ανασυγκροτήσουμε χωροταξικά και οικιστικά την εικόνα και την λειτουργία του ευρύτερου μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας, να ενισχύσουμε όλες τις περιφέρειες της χώρας και να ευαισθητοποιήσουμε αλλά και να ενεργοποιήσουμε τους πολίτες, τους νέους και τους απόδημους Έλληνες.

♦ Με το πρόγραμμα μας δίνουμε βαρύτητα στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και στην εξασφάλιση ισότιμων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές δεξιότητες.

♦ Με το πρόγραμμά μας συνδέουμε ουσιαστικά τον πολιτισμό με τον αθλητισμό, αναδεικνύοντας μέσα από την Πολιτιστική Ολυμπιάδα Ολυμπιακά ιδεώδη αλλά και τον σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό.

♦ Με το πρόγραμμα μας επανατοποθετούμε την Ολυμπιακή Εκεχειρία, προβάλλοντας την ειρήνη ως ουσιαστική παράμετρο των Ολυμπιακών Αγώνων.

II. Το Ολυμπιακό πρόγραμμα δράσης ΕΛΛΑΔΑ 2004 - ΑΘΗΝΑ 2004 - Πολίτης και 2004

Το Ολυμπιακό Πρόγραμμα Δράσης που έχει σχεδιασθεί και υλοποιείται διακρίνεται σε τρία υποπρογράμματα:

ΑΘΗΝΑ 2004, το σύνολο των δράσεων που αφορούν την ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας και στοχεύουν στην λειτουργική και αισθητική της αναβάθμιση,

ΕΛΛΑΔΑ 2004, το σύνολο των δράσεων που αφορούν την περιφέρεια της Ελλάδας

ΠΟΛΙΤΗΣ και 2004, το σύνολο των δράσεων που θα φέρουν τον πολίτη στην Ελλάδα και στο εξωτερικό κοντά στους Ολυμπιακούς Αγώνες και στον Ολυμπισμό.

♦ **ΑΘΗΝΑ 2004: Οι Ολυμπιακοί Αγώνες εφαλτήριο για τη μετατροπή της πρωτεύουσας σε μητροπολιτικό κέντρο.**

Όλες οι Ευρωπαϊκές πόλεις με αφορμή διάφορα γεγονότα (Βαρκελώνη - Ολυμπιακοί Αγώνες, Βερολίνο-Νέα Πρωτεύουσα, Ρώμη -2000) εκσυγχρονίζονται, προχωρούν σε μεγάλες αστικές παρεμβάσεις, αναβαθμίζονται λειτουργικά και αισθητικά με στόχο να προσελκύσουν σύγχρονες δραστηριότητες και να παίξουν τον ρόλο Μητροπολιτικών Κέντρων.

Η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 αποτελεί μοναδική ευκαιρία για να αναβαθμιστεί η πρωτεύουσα λειτουργικά, αναπτυξιακά και αισθητικά και να καλύψει χρόνιες ελλείψεις της.

⇒ Δημιουργήσαμε το δίκτυο των Ολυμπιακών πόλων υπερτοπικής σημασίας που δεν εξαντλείται μόνο στις περιοχές στις οποίες θα φιλοξενηθούν Ολυμπιακά αγωνίσματα (Φαληρικός Όρμος, Φάληρο - περιοχή σημερινού Ιπποδρόμου, Σχοινιάς Μαραθώνα, περιοχή ΟΑΚΑ, Γαλάτσι) αλλά περιλαμβάνει και περιοχές που μέσα από τις παρεμβάσεις μας θα αλλάξουν πρόσωπο (Ρέντης, Δραπετσώνα, Ασπρόπυργος, Σχιστό Κορυδαλλού, Ελαιώνας). Οι υπερτοπικοί αυτοί πόλοι μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα εξυπηρετούν συνδυασμένες λειτουργίες αθλητισμού, τουρισμού - αναψυχής, κοινωνικής αλληλεγγύης και πολιτισμού.

⇒ Θεσπίσαμε ειδική νομοθεσία με φροντίδα το περιβάλλον, βασισμένη σε επιστημονικό χωροταξικό σχεδιασμό, με μέριμνα για την πόλη του αύριο.

⇒ Αποκλείσαμε μεταολυμπιακές χρήσεις (π.χ. καζίνο που δεν συνάδουν με το όραμα μας για αυτήν την πόλη ή που πιστεύουμε ότι δεν έχουν θέση σε αυτούς τους πόλους). Υιοθετήσαμε χαμηλούς συντελεστές δόμησης και ποσοστά κάλυψης, επιδιώκοντας να διαφυλάξουμε τις ελεύθερες εκτάσεις αυτής της πόλης.

⇒ Το 2001 ο Ιππόδρομος του Φαλήρου κλείνει. Το 2004 ο Φαληρικός Όρμος, ο όρμος των προσχώσεων, θα έχει δώσει την θέση του σε ένα πάρκο αναψυχής και πολιτισμού, έκτασης 340 στρεμμάτων, πάρκο που θα ενώνεται με τον χώρο του σημερινού ιπποδρόμου δημιουργώντας ένα ενιαίο πόλο 570 στρεμμάτων. Το μέτωπο προς τη θάλασσα, αυτή την μεγάλη άγνωστη της Αθήνας, θα έχει αποκατασταθεί.

⇒ Το 2004 η παραλία του Αγίου Κοσμά θα είναι απαλλαγμένη από τις χρήσεις που σήμερα απομακρύνουν τον κάτοικο ή τον επισκέπτη από την θάλασσα. Θα φιλοξενεί ένα νέο παράκτιο πάρκο και το Ολυμπιακό Κέντρο Ιστιοπλοΐας που μεταολυμπιακά

θα λειτουργεί ως πόλος αναψυχής, τουρισμού και ναυταθλητισμού.

⇒ Το 2004 ο υποβαθμισμένος βιότοπος του Σχοινιά θα είναι πάλι “ζωντανός” χάρις στο Ολυμπιακό Κέντρο Κωπηλασίας. Ήδη ο βιότοπος του Σχοινιά προστατεύεται με προεδρικό διάταγμα που είναι έτοιμο.

⇒ Το 2004 στο Μαρκόπουλο θα φιλοξενείται το Ολυμπιακό Κέντρο και ο νέος Ιππόδρομος της Αθήνας σε μοντέρνες εγκαταστάσεις με φροντίδα για το περιβάλλον.

⇒ Το 2004 στις Λεκάνες Αχαρνών σε μια περιοχή γεμάτη μπάζα, θα δεσπόζει το Ολυμπιακό Χωριό το οποίο μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργεί ως πρότυπος οικιστικός πυρήνας για τους δικαιούχους του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Ο απλός εργαζόμενος έλληνας γίνεται έτσι ο πρώτος αποδέκτης των μεταολυμπιακών χρήσεων.

⇒ Στο διάστημα μέχρι το 2004, αναβαθμίζεται και συμπληρώνεται μέσα από το πρόγραμμα έργων της Γ.Γ.Α. η αθλητική υποδομή της Αθήνας ώστε να ανταποκρίνεται στις Ολυμπιακές απαιτήσεις αλλά και στο όραμα μας για τους καλύτερους Ολυμπιακούς Αγώνες.

⇒ Στο πρόγραμμα “Αθήνα 2004” περιλαμβάνονται επίσης καίρια ζητήματα της πρωτεύουσας όπως η ανασυγκρότηση των αστικών και υπεραστικών μεταφορών, οι μεγάλες παρεμβάσεις μητροπολιτικού χαρακτήρα (άνοιγμα της πόλης στη θάλασσα, ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων κλπ.), η δημιουργία δικτύου πρασίνου, η αναβάθμιση των πλατειών της πόλης, η ανάδειξη των πόλων υπερτοπικής σημασίας που θα εξυπηρετούν ολόκληρη την περιοχή της πρωτεύουσας.

♦ ΕΛΛΑΔΑ 2004: Η περιφέρεια συμμετέχει ενεργά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι εθνική υπόθεση και όχι υπόθεση μόνο του Λεκανοπεδίου της Αττικής. Πλήθος δράσεων και προγραμμάτων φέρνουν τον κάθε Έλληνα και την κάθε Ελληνίδα κοντά στην προσπάθεια αυτή:

⇒ Με τη διοργάνωση της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας σ’ όλη τη χώρα.

⇒ Με την υλοποίηση του Ολυμπιακού Προγράμματος εκπαίδευσης σε επίπεδο επικράτειας, σε κάθε σχολείο.

⇒ Με την πραγματοποίηση προολυμπιακών αθλητικών γεγονότων σε πόλεις της περιφέρειας.

⇒ Με τη φιλοξενία των επισκεπτών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε ένα μεγάλο “τόξο” πέραν την Αττικής.

⇒ Με την προβολή και την αξιοποίηση όλων των τουριστικών προορισμών εντός αλλά και εκτός της Αττικής. Με την διοργάνωση των αγώνων ποδοσφαίρου στην Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, τον Βόλο και το Ηράκλειο.

⇒ Με την δημιουργία Ολυμπιακών προπονητικών κέντρων σε πολλές πόλεις της Ελλάδος. Στα κέντρα αυτά θα φιλοξενηθούν οι Ολυμπιακές αποστολές όλων των χωρών για την προετοιμασία τους πριν το 2004.

⇒ Με την κατασκευή αθλητικών έργων και προπονητριών στην περιφέρεια με στόχο την υποστήριξη της ολυμπιακής προετοιμασίας και την καλλιέργεια του Ολυμπιακού Πνεύματος.

⇒ Με την αναβάθμιση των πυλών εισόδου της χώρας.

⇒ Ειδικό πρόγραμμα υλοποιείται ήδη για την Αρχαία Ολυμπία με στόχο την προβολή της ως Παγκόσμιο Κέντρο των Ολυμπιακών Αγώνων. Η ανάπλαση του αρχαιολογικού χώρου, η δημιουργία Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων, η ανάδειξη της Αρχαίας Ολυμπίας ως έδρα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, η διοργάνωση του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων στην Αρχαία Ολυμπία κάθε 4 έτη αναδεικνύουν την σημασία που προσδίδεται στην διαχρονική αξία της κοιτίδας του Ολυμπισμού.

♦ Πολίτες και 2004: Πληροφόρηση - Κινητοποίηση - Προβολή

Συνοδεύουμε την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων με ένα πρόγραμμα επικοινωνίας με σκοπό την ευρεία και σωστή πληροφόρηση, τη συμμετοχή και κινητοποίηση των πολιτών, την προβολή για την Αθήνα και την Ελλάδα μέσα από το έργο που σχεδιάζεται και επιτελείται.

Η πολιτική μας στοχεύει στη συνεχή ενημέρωση για όλα τα στάδια προετοιμασίας, στην ενεργοποίηση των νέων, στην συμμετοχή των αποδήμων Ελλήνων, στον εθελοντισμό, στην προβολή των Ολυμπιακών ιδεωδών στους Έλληνες και τους ξένους, στην προβολή μιας διαφορετικής αντίληψης για τους Ολυμπιακούς Αγώνων εποχή και τέλος στην προβολή της Ελλάδας του 21ου αιώνα.

III. Η άνοιξη του ελληνικού αθλητισμού

Η Ελλάδα στις μέρες μας έχει καθιερωθεί ως μία από τις μεγάλες αθλητικές δυνάμεις. Η παγκόσμια αυτή αναγνώριση είναι αποτέλεσμα των λαμπρών εμφανίσεων των Ελλήνων αθλητών αλλά και των εθνικών ομάδων σε κορυφαίους διεθνείς αγώνες σε πολλά αθλήματα.

Μετάλλια και διακρίσεις σε Ολυμπιακούς Αγώνες και σε παγκόσμια και ευρωπαϊκά πρωταθλήματα δικαιώνουν την αθλητική μας πολιτική και θέτουν τον ελληνικό αθλητισμό στην τροχιά του 2004.

Για να φτάσουμε στα σπουδαία επιτεύγματα των αθλητών και των ομάδων μας, χρειάστηκε μακρόχρονος προγραμματισμός, προσεκτικός σχεδιασμός, αυστηρός έλεγχος και διαρκής προσπάθεια.

♦ Άθληση για όλους

Πρώτο βήμα σε αυτή μας την πορεία ήταν η εφαρμογή της άθλησης για όλους ως απόρροια της φιλοσοφίας και της πολιτικής θέσης ότι ο αθλητισμός δεν μπορεί να είναι προνόμιο ολίγων και προνομιούχων. Μέσω Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης που απευθύνονται στο παιδί, στη γυναίκα, στα άτομα με ειδικές ανάγκες, στους ενήλικες και είναι στελεχωμένα με εξειδικευμένους επιστήμονες, εμπλουτισμένα με νέες ιδέες και με διευρυμένους κατά “κοινωνική ομάδα” αποδέκτες σε συνεργασία με 650 φορείς σ’ όλη την Ελλάδα τα ευεργετήματα της άθλησης προσφέρονται σε εκατοντάδες χιλιάδες άτομα.

Το συνολικό πρόγραμμα για την μαζική άθληση έχει ετήσιο προϋπολογισμό πάνω από 2,2 δις δρχ.

Η μαζική άθληση αποτελεί εκτός των άλλων τη δεξαμενή με την οποία τροφοδοτείται ο αγωνιστικός αθλητισμός. Η σύνδεση αυτή επιτυγχάνεται και πραγματοποιείται με έναν ειδικό σχεδιασμό που περιλαμβάνει:

♦ Πρόγραμμα ταλέντων

Αφορά επιλογή ταλαντούχων παιδιών από τα δημοτικά σχολεία με εποπτεία της Γ.Γ.Α. που καθοδηγούνται από ειδικευμένους επιστήμονες και, στη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αθλητικές ομοσπονδίες γυμνάζονται και εξειδικεύονται σε διάφορα αθλήματα και αγωνίσματα.

♦ Τάξεις αθλητικής διευκόλυνσης (Τ.Α.Δ.)

Πρόκειται για τάξεις μαθητών σε αθλητικά σχολεία που έχουν δημιουργηθεί πανελλαδικά για όλα σχεδόν τα αθλήματα.

♦ Προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες

Η μαζική άθληση περιλαμβάνει και προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες. Η Γ.Γ.Α. συνεργάζεται με τις ομοσπονδίες και τα σωματεία των ατόμων αυτών ενισχύοντας την προσπάθειά τους για διεθνείς αγώνες και την Παραολυμπιάδα του 2004. Υπάρχουν 1137 τμήματα αθλουμένων αυτής της κατηγορίας με εντυπωσιακές επιδόσεις σε διεθνείς διοργανώσεις.

♦ Σωματειακός αθλητισμός

Το οικοδόμημα του ελληνικού αθλητισμού είναι στέρεα θεμελιωμένο στο σωματείο. Στο κύτταρο αυτό του αθλητισμού μας, αλλά και στην ανεκτίμητη προσφορά των εθελοντών διοικητικών παραγόντων οφείλει πολλά η ανάπτυξη και η άνθιση του αθλητισμού μας. Η οικονομική ενίσχυση των σωματείων από τη Γ.Γ.Α. είναι δεδομένη και αποφασιστική. Το κόστος για την ενίσχυση του σωματειακού αθλητισμού ανέρχεται σε 6 δις. δρχ.

♦ Αθλητικοί χώροι

Ένας από τους στόχους μας είναι η εύρυθμη λειτουργία των αθλητικών χώρων. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρώπης που εξακολουθεί να στηρίζει οικονομικά την λειτουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων σε όλη την επικράτεια. Την τελευταία τριετία έχουν κατασκευαστεί δεκάδες κλειστά γυμναστήρια, πολλά ανοικτά γήπεδα ενώ έχουν εξοπλιστεί και βελτιωθεί πανελλαδικά ένα πλήθος αθλητικών χώρων.

♦ Αγωνιστικός αθλητισμός

Στον αγωνιστικό αθλητισμό βασική προτεραιότητα έχει η καθιέρωση της διαρκούς συνεργασίας με συγκεκριμένες κατευθύνσεις της πολιτείας με τις ομοσπονδίες των διαφόρων αθλημάτων. Στηρίζεται η επιστημονική βοήθεια, η παρουσία και η συμμετοχή εκπροσώπων στα διεθνή αθλητικά όργανα, η γενναία οικονομική βοήθεια των Ομοσπονδιών, η Ολυμπιακή προετοιμασία.

Βασικό μέλημα της Πολιτείας ο υψηλός αθλητισμός. Για πρώτη φορά εξασφαλίστηκαν από τις δημόσιες επενδύσεις 2 δις αποκλειστικά για την προετοιμασία νέων αθλητών στη πορεία τους για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Στον τομέα της επιστημονικής στήριξης ενθαρρύνονται οι συνεργασίες των ομοσπονδιών και συλλόγων με εργομέτρες, Ψυχολόγους, διαιτολόγους, ορθοπεδικούς, φυσιοθεραπευτές και άλλους ειδικούς επιστήμονες, ώστε οι αθλητές με τη βοήθεια των προπονητών να φθάνουν στη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος.

Συγχρόνως, με τη δημιουργία και τη λειτουργία του διεθνώς αναγνωρισμένου εργαστηριακού κέντρου αντιντόпинγκ κοντρόλ στο Ο.Α.Κ.Α., ελέγχονται με αυστηρό τρόπο οι ιατροφαρμακευτικές ενισχύσεις ώστε να περιφρουρείται η διαδικασία που οδηγεί στην πραγματοποίηση υψηλών αθλητικών στόχων.

Το Υφυπουργείο Αθλητισμού είναι σε ουσιαστική επικοινωνία με τις Ομοσπονδίες, ενώ υπάρχει ρητή εντολή τα ποσά των επιχορηγήσεων να διοχετεύονται σε παραγωγικές διαδικασίες.

Το συνολικό ύψος της επιχορήγησης των Ομοσπονδιών ανήλθε για το 1999 στο ποσό των 15 δισεκατομμυρίων δραχμών και αποτελεί εντυπωσιακή πρωτοπορία για τα παγκόσμια δεδομένα.

♦ Αθλητικά κέντρα

Το επιτυχές αποτέλεσμα η πολιτεία το επιβραβεύει και στα πρόσωπα των αθλητών και προπονητών με αθλητικά κίνητρα που είναι πλέον νομοθετημένα και προβλέπουν για τους πρωταθλητές που διακρίνονται, οικονομικές επιβραβεύσεις που φθάνουν το ποσό του 1 δις και επαγγελματική αποκατάσταση στις Ένοπλες Δυνάμεις, στα Σώματα Ασφαλείας, αλλά και είσοδο στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, καθώς και προσλήψεις στο δημόσιο.

♦ Σχολικός και στρατιωτικός αθλητισμός

Στο σχολείο και στις Ένοπλες Δυνάμεις λειτουργούν σε συνεργασία με Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και Υπουργείο Παιδείας επιτροπές που σχεδιάζουν και προβαίνουν σε ενέργειες ουσιαστικής στήριξης των μαθητών και Στρατιωτών αθλητών.

IV. Αθλητικά έργα

Από το 1996 μέχρι σήμερα έχουν εκτελεστεί και εκτελούνται σημαντικά νέα έργα, μικρά και μεγάλα όπως επίσης έχουν διατεθεί μεγάλα ποσά για την συντήρηση – επισκευή και ανακατασκευή υπάρχουσων αθλητικών εγκαταστάσεων.

♦ Τα σημαντικότερα έργα που έχουν παραδοθεί για χρήση είναι

8 κλειστά γυμναστήρια συνολικής δαπάνης 2 δις

2 κλειστά κολυμβητήρια συνολικής δαπάνης 3,4 δις

2 ανοικτά κολυμβητήρια συνολικής δαπάνης 1,0 δις

13 κατασκευές χλωροτάπητων συνολικής δαπάνης 1,0 δις

14 ελαστικοί τάπητες στίβου συνολικής δαπάνης 1,0 δις

15 συμπληρωματικά έργα σε στάδια συνολικής δαπάνης 0,9 δις.

Ολοκληρώνονται και παραδίδονται για εντός του 2000

11 Κλειστά γυμναστήρια συνολικής δαπάνης 2,6 δις

4 ανοικτά κολυμβητήρια συνολικής δαπάνης 1,6 δις.

♦ Το σημαντικότερο έργο που ουσιαστικά ξεκίνησε το 1996 και ήδη έχει ολοκληρωθεί είναι το Κλειστό Γυμναστήριο του ΠΑΟΚ. Ένα υπερσύγχρονο κλειστό γυμναστήριο 8.000 θέσεων με βοηθητικούς χώρους καθώς και χώρους για την εξυπηρέτηση και διακίνηση θεατών και οχημάτων. Η δαπάνη του έργου ανήλθε στο ποσό των 12,5 δις δρχ.

♦ Ένα ακόμη σημαντικό αθλητικό έργο, η δημοπράτηση του οποίου έχει ήδη ολοκληρωθεί, είναι το μεγάλο Κλειστό Γυμναστήριο στη Θέρμη Θεσσαλονίκης.

♦ Η συνολική δαπάνη που διατέθηκε από τη Γ.Γ.Α. για την κατασκευή αθλητικών έργων ανά έτος είναι:

⇒ 1996 14,3 δις

⇒ 1997 16,4 δις

⇒ 1998 14,8 δις

⇒ 1999 20,85 δις

V. Προς το 2004

Μπροστά μας έχουμε τη διαρκώς εναλλασσόμενη αθλητική πραγματικότητα, τις νέες απαιτήσεις των καιρών, τη μεγάλη πρόκληση του 2004 στη χώρα μας.

Οι επιτυχίες του ελληνικού αθλητισμού επιβάλλουν μια διαρκή επαγρύπνηση και δεν επιτρέπουν κανένα εφησυχασμό.

Γι' αυτό στην πορεία προς το 2004 έχουμε ένα φιλόδοξο και λεπτομερειακό σχεδιασμό σε όλα τα επίπεδα του αθλητικού γίγνεσθαι και το εντυπωσιακό ξεκίνημα που έχει καταγραφεί βεβαιώνει για την επιτυχία των υψηλών μας στόχων.

Αυτός ο σχεδιασμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

♦ **Έργα υποδομής και ανάπτυξης σ' όλη την περιφέρεια.**

Πρόκειται για το πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ 2004. Διακόσια δισεκατομμύρια δραχμές θα

διατεθούν πανελλαδικά σε 51 Νομούς της χώρας προκειμένου να αυξηθούν θεαματικά οι χώροι άθλησης και να αναβαθμιστούν καθώς και να επεκταθούν υφιστάμενες αθλητικές υποδομές.

Θέλουμε την άθληση ακόμα πιο κοντά στον πολίτη.

Θέλουμε τους χώρους άρτια εξοπλισμένους για τον αθλητή.

Στα έργα του προγράμματος αυτού περιλαμβάνονται:

⇒ Μεγάλα έργα εθνικής και αναβαθμισμένης περιφερειακής σημασίας όπως το μεγάλο κλειστό Γυμναστήριο στην Θέρμη Θεσσαλονίκης, το Παναθηναϊκό Στάδιο και το μεγάλο κλειστό Γυμναστήριο Κομοτηνής το μεγάλο κλειστό Γυμναστήριο Ιωαννίνων, το μεγάλο κλειστό Ηρακλείου στην Αλικαρνασσό και άλλα.

⇒ Η υλοποίηση μεγάλου αριθμού άλλων έργων όπως ανοικτά κολυμβητήρια – προπονητήρια, ελαστικοί τάπητες στίβων, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα προετοιμασίας αθλητών, χλοοτάπητες ποδοσφαιρικών γηπέδων, μικρά κλειστά γυμναστήρια, αίθουσες γυμναστικής και βαρέων αθλημάτων, ναυταθλητικές εγκαταστάσεις.

Για την υποστήριξη των αθλητικών υποδομών σε επίπεδο Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και για τη συντήρηση των αθλητικών υποδομών προκειμένου να εξασφαλιστεί η λειτουργία τους για την κάλυψη των απαιτήσεων των Αθλητικών Ομοσπονδιών και των προγραμμάτων που επιτελούνται κάθε χρόνο θα διατεθεί από την Γ.Γ.Α. στο ίδιο χρονικό διάστημα το ποσό των 40 δισεκατομμυρίων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

♦ Έργα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες

Τα έργα που έχει αναλάβει να υλοποιήσει η Γ.Γ.Α. για τους Ολυμπιακούς Αγώνες είναι δύο κατηγοριών.

⇒ Τα νέα έργα που είναι το κλειστό Γυμναστήριο της Άρσης Βαρών, το κλειστό της Πάλης, το κλειστό της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης και Γυμναστικής το Ολυμπιακό Κέντρο Χόκεϋ και τα Κέντρα Ραδιοτηλεόρασης και Γραπτού Τύπου. Στόχος είναι κάθε άθλημα να έχει το δικό του Εθνικό Ολυμπιακό κέντρο.

⇒ Οι συμπληρώσεις, αναβαθμίσεις, ολοκληρώσεις, υφισταμένων υποδομών με κυριότερα έργα το Παγκρήτιο Στάδιο Ηρακλείου, το Πανθεσσαλικό Στάδιο Νέας Ιωνίας Βόλου, το Κέντρο Αντισφαίρισης του Ο.Α.Κ.Α. και άλλα μέσα από ένα σύνολο 20 κυρίων έργων στα οποία περιλαμβάνονται οι ανακαινίσεις του Ο.Α.Κ.Α.

του Σ.Ε.Φ., του Καυτατζόγλειου στη Θεσσαλονίκη, του Πελοποννησιακού Σταδίου Πάτρας κ.λ.π.

⇒ Τέλος στο ίδιο πρόγραμμα η Γ.Γ.Α. έχει αναλάβει να αναβαθμίσει και να συμπληρώσει για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων σαράντα περίπου προπονητήρια για όλα τα αθλήματα.

♦ Επιχορηγήσεις σε αθλητικούς φορείς

Ξεχωριστά από τα έργα θα επιχορηγηθούν στην πορεία για το 2004 για τις δραστηριότητές τους και την εξασφάλιση της παραγωγικής τους διαδικασίας:

⇒ Οι Αθλητικές Ομοσπονδίες με 60 δισεκατομμύρια.

⇒ Το κόστος: λειτουργίας των Εθνικών και Δημοτικών Σταδίων και των Κολυμβητηρίων του Ο.Α.Κ.Α. και του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας, που ανέρχεται στο ποσό 55 δις δρχ.

⇒ Ο σωματειακός αθλητισμός με 25 δις δρχ.

⇒ Ο μαζικός αθλητισμός με 10 δις δρχ

⇒ Οι επιβραβεύσεις των διακριθέντων αθλητών με ποσό 5 δις δρχ.

⇒ Οι διοργανώσεις Παγκοσμίων και Ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων με ποσό 2 δις δρχ.

⇒ Τέλος για την υποστήριξη της Ολυμπιακής προετοιμασίας θα διατεθούν 8 δις δρχ από το Πρόγραμμα των Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι οικονομικές επενδύσεις στον αθλητισμό και ο Εθνικός Σχεδιασμός Αθλητικής Δράσης είναι τα βασικά στοιχεία της αθλητικής μας πολιτικής που οδήγησαν τον ελληνικό αθλητισμό σε περίοπτη διεθνή θέση και τον κατέταξαν στις μεγάλες παγκόσμιες αθλητικές δυνάμεις.

Οι προοπτικές είναι εξαιρετικά ευοίωνες για μια εξίσου εντυπωσιακή συνέχεια και στη μεγάλη πρόκληση των Ολυμπιακών αγώνων του 2004.

Ο ελληνικός αθλητισμός θα δώσει εντυπωσιακό παρόν τρέχοντας γρηγορότερα
από κάθε φορά.

10. Η Ελλάδα στην Ευρώπη και στον κόσμο

Μια ισχυρή και ισότιμη Ελλάδα

I. Ο κόσμος αλλάζει. Η νέα θέση της Ελλάδας

Ελλάδα και Ελληνισμός στέκονται μπροστά στο νέο αιώνα με ελπίδες και αισιοδοξία. Επιδιώκουμε να διασφαλίσουμε μια ολοένα ισχυρότερη και πιο σύγχρονη Ελλάδα που θα διαθέτει όλα τα μέσα, πολιτικά, οικονομικά, τεχνολογικά, διαπραγματευτικά για την υπεράσπιση της ανεξαρτησίας, της ακεραιότητας, της ασφάλειας, της δημοκρατίας και της ευημερίας των Ελλήνων. Τη διαρκή μεγιστοποίηση στόχων, επιδιώξεων και συμφερόντων του Ελληνισμού.

Ο 21^{ος} αιώνας εισέρχεται με ορμή. Η σημασία του χρόνου μεγαλώνει. Η ταχύτητα με την οποία προσαρμόζεται και αξιοποιεί ένα εθνικό κράτος τις νέες πραγματικότητες αποτελεί καθοριστικό σημείο ισχύος του. Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί ένα πεδίο ευκαιριών και νέων δυσκολιών. Η συμμετοχή σε διεθνείς και περιφερειακές οργανώσεις, όπως είναι ιδιαίτερα η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και το NATO και η Διαβαλκανική Συνεργασία αποτελούν αποτελεσματικά διεθνή πλαίσια αναβαθμισμένης παρουσίας της Ελλάδας στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στον πλανήτη μας.

Στη σημερινή εποχή η πρόοδος και η ασφάλεια ενός κράτους και του λαού που εκπροσωπεί γίνεται πλέον πολυσύνθετη, δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην άμυνα. Ο πολιτισμός και οι αξίες ενός έθνους, η οικονομική ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος, η μόρφωση του πληθυσμού και η έγκαιρη αφομοίωση και διάδοση των νέων τεχνολογιών, η διασύνδεση εθνικού κράτους και διασποράς – μετανάστευσης, το εξελισσόμενο κράτους δικαίου και ευμάρειας, αποτελούν στοιχεία ισχύος και ασφάλειας. Η εξωτερική μας πολιτική τα συνεκτιμά και τα αξιοποιεί. Στηρίζεται συγχρόνως και σε μια πολιτική αυξημένης αποτρεπτικής ικανότητας απέναντι σε κάθε εξωτερική επιβολή.

Στην εποχή των μεγάλων αλλαγών και προσαρμογών, απαιτείται, ταυτόχρονα, σταθερότητα σε αξίες και αρχές. Η Ελληνική εξωτερική πολιτική είναι μια πολιτική διάδοσης και στήριξης των αρχών της δημοκρατίας και του σεβασμού του διεθνούς

δικαίου, της διεύρυνσης και ανάπτυξης των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων, της δημοκρατικής διακυβέρνησης του διεθνούς συστήματος. Είναι μια πολιτική που έχει ως αφετηρία της τον σεβασμό των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας όλων. Της αταλάντευτης υπεράσπισης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Είναι μια εξωτερική πολιτική αρχών, ηθικής και δικαίου.

Η Ελληνική εξωτερική πολιτική είναι σταθερά προσανατολισμένη στα μεγάλα διεθνή προβλήματα της εποχής μας, όπως είναι η αποκατάσταση της σταθερότητας σε περιφερειακές εστίες κρίσης, η προστασία του πλανήτη μας, ο δημοκρατικός έλεγχος των επιτευγμάτων των νέων τεχνολογιών και της διασποράς πυρηνικών όπλων, η καταπολέμηση της παγκόσμιας πείνας και φτώχειας. Συμβάλλει με όλες της τις δυνάμεις στην υπέρβασή τους.

Η Ελληνική εξωτερική πολιτική είναι μια εθνικά υπερήφανη πολιτική που αξιοποιεί όλα τα μέσα και εργαλεία προκειμένου να αναβαθμίσει τον διεθνή ρόλο και την παρουσία της χώρας στην περιοχή που επηρεάζει τα πιο άμεσα γεωπολιτικά και γεωοικονομικά της συμφέροντα. Οι περιοχές της Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Μεσογείου συνιστούν το τρίγωνο άμεσης δράσης και παρουσίας της χώρας. Περιοχές στις οποίες και με δικές μας πρωτοβουλίες θα πρέπει να διασφαλίζεται η ειρήνη, η ασφάλεια, η φιλία των λαών και η οικονομική ανάπτυξη και συνεργασία. Η Ελλάδα θα συνεχίσει να παίρνει μέτρα και πρωτοβουλίες για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Η Ελλάδα είναι χώρα ευρωπαϊκή, βαλκανική και μεσογειακή, μια χώρα με έναν τεράστιο ανθρώπινο πλούτο, την διασπορά. Με την πολύπλευρη εξωτερική της πολιτική η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αξιοποίησε αυτήν την τριπλή περιφερειακή ταυτότητα της χώρας.

Η Ελλάδα αποτελεί τη μεγάλη, πλέον δύναμη ειρήνης, σταθερότητας, ευμάρειας στην περιοχή ως ενεργό μέλος όλων των μεγάλων διεθνών οργανισμών και ως η μόνη χώρα της περιοχής που συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ. Η Ελλάδα συνδέει τα εθνικά της συμφέροντα με την προοπτική αναβάθμισης -δηλαδή με το

κοινό συμφέρον- όλης της περιοχής. Γνωρίζει να διαχειρίζεται περιφερειακές κρίσεις. Συμβάλλει ενεργά στη λύση διεθνών και περιφερειακών προβλημάτων.

Η σημερινή Ελλάδα απέκτησε με την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ διεθνές κύρος και αξιοπιστία. Είναι η ισχυρή και ισότιμη Ελλάδα.

Το ΠΑΣΟΚ μακριά από τυχοδιωκτισμούς και άσκοπες περιπέτειες, διασφαλίζει τα εθνικά συμφέροντα, και αξιοποιεί προς όφελος της χώρας τους υπάρχοντες συσχετισμούς ισχύος. Δρα δραστήρια ώστε να αλλάζουν αυτοί συνεχώς υπέρ της Ελλάδας. Ουδείς πλέον μπορεί να κάνει ευρωπαϊκή πολιτική, πολιτική στα Βαλκάνια και την Νοτιοανατολική Ευρώπη χωρίς να ακούσει την ισχυρή και υπεύθυνη φωνή της Ελλάδας. Η Ελλάδα είναι δύναμη επιρροής, ειρήνης και δημοκρατίας.

Η πρωτοβουλία της Ελλάδας για την ολυμπιακή εκεχειρία δίνει το στίγμα της σύνδεσης της ελληνικότητας και της παράδοσης με τα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας, επιβεβαίωσε ότι το ΠΑΣΟΚ διαθέτει μια εμπνευσμένη, τολμηρή και αποφασιστική εθνική ευρωπαϊκή πολιτική. Χάρη σ' αυτή, η Ελλάδα συμμετέχει στην πιο προωθημένη περιφερειακή ολοκλήρωση. Έχει αποκτήσει τη δυνατότητα να συμμετέχει και να συνδιαμορφώνει την πολιτική της «γηραιάς ηπείρου» σε όλους τους κρίσιμους για το μέλλον του κόσμου και της χώρας τομείς, όπως είναι η ανάπτυξη, η νομισματική και οικονομική ολοκλήρωση, η έρευνα και η τεχνολογία, η ασφάλεια, η ευρύτερη περιφερειακή ολοκλήρωση. Το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι το μόνο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου της δίνει νέες δυνατότητες, αλλά και υποχρεώσεις.

II. Τα νέα δεδομένα

Οι παράμετροι που είναι καθοριστικής σημασίας για τα πλαίσια της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στο ξεκίνημα του επόμενου αιώνα διαμορφώνονται ως εξής:

1. Η ένταξη της Ελλάδας στο Ευρώ θα της προσφέρει νέες θεσμικές και πολιτικές προϋποθέσεις ως κύρια παράμετρο του πλαισίου και των στόχων της εξωτερικής πολιτικής.
2. Η γεωγραφική θέση της χώρας στην περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης, σε μια περιοχή με αφανείς ή εμφανείς συγκρουσιακές δυναμικές, συνδέεται και με δυνατότητες υπέρβασης των συγκρουσιακών αυτών τάσεων και εγκαθίδρυσης προτύπων συνεργασίας και περιφερειακής ολοκλήρωσης. Εγκαθίδρυση για την οποία συστηματικά δραστηριοποιήθηκε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Το Σύμφωνο Σταθερότητας για τις βαλκανικές χώρες δείχνει το δρόμο.
3. Οι τάσεις ισχυροποίησης του διεθνούς δικαίου και των διεθνών οργανισμών - οικονομικών και πολιτικών - στη διαμόρφωση των διεθνών σχέσεων και προσδιορισμού του πεδίου συμπεριφοράς και δράσης των κρατών ως μελών του διεθνούς συστήματος.
4. Η πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων εξακολουθεί ν' αποτελεί παράγοντα ανασφάλειας και διαρκούς εγρήγορσης παρά την θεαματική βελτίωσή τους.
5. Η πορεία του Κυπριακού αποτελεί ζήτημα εθνικής προτεραιότητας.
6. Οι νέοι κίνδυνοι, απειλές και προβλήματα που έχουν εμφανισθεί που επηρεάζουν και αφορούν και στην Ελλάδα όπως αυτά της παράνομης μετανάστευσης, διακίνησης ναρκωτικών, όπλων.
7. Οι ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες διαμόρφωσης, διαχείρισης και προβολής της εξωτερικής πολιτικής, στόχων και αιτημάτων στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Η μεταβολή αυτή προκαλείται σε σημαντικό βαθμό από την ανάδειξη νέων επικοινωνιακών μέσων και δυνατοτήτων άσκησης πολιτικής όπως είναι οι τεχνολογίες πληροφόρησης, το Διαδίκτυο (Internet, επικοινωνιακή ολοκλήρωση, κ.α.).

Η ένταξη της Ελλάδας στο ενιαίο νόμισμα/Ευρώ, που προϋποθέτει αταλάντευτη συνέχιση της μέχρι σήμερα πολιτικής, θα οριοθετήσει σε σημαντικό βαθμό το πλαίσιο και τις συνθήκες ανάπτυξης του διεθνούς ρόλου της Ελλάδας. Με την ένταξη της Ελλάδας στο ενιαίο νόμισμα, Ευρώ, η Ελλάδα θα έχει διασφαλίσει τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και στο ευρύτερο διεθνές σύστημα ως μια ισχυρή χώρα ανάμεσα στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες της υφελίου. Θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο:

- τις θεσμικές προϋποθέσεις για την πλήρη και ενεργό συμμετοχή της στην ενοποιητική διαδικασία της Ευρώπης, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και διαμόρφωσης πολιτικής,
- τις πολιτικές προϋποθέσεις για την προστασία της εθνικής της ανεξαρτησίας, κυριαρχίας και εθνικής ασφάλειας,
- τις οικονομικές προϋποθέσεις για την παραπέρα βελτίωση της ευημερίας και της ποιότητας ζωής του ελληνικού λαού.

III. Στόχοι και περιεχόμενο της εξωτερικής πολιτικής

Με αφετηρία την εμπεδωμένη θέση της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τους άλλους θεσμούς όπως το ΝΑΤΟ, ως ισχυρή χώρα-μέλος του εσωτερικού πυρήνα διαμόρφωσης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, η ελληνική εξωτερική πολιτική θα διευρύνει το περιεχόμενό της και τους στόχους της αντίστοιχα με τη θέση, το επίπεδο ανάπτυξης, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα. Η νέα ελληνική εξωτερική πολιτική οφείλει να είναι:

- πολυθεματική στους στόχους,
- πολυκεντρική στο πεδίο ανάπτυξής της,

➤ πολυεπίπεδη στα μέσα και μηχανισμούς υλοποίησής της.

Βασικός στόχος της εξωτερικής πολιτικής είναι η μεγιστοποίηση των εθνικών συμφερόντων μέσω της ανάδειξης της χώρας σε υπολογίσιμη δύναμη ειρήνης και σταθερότητας, ανάπτυξης και συνεργασίας στο ευρωπαϊκό και περιφερειακό σύστημα. Η ισχυρή Ελλάδα παραμένει σύνθημα και οδηγός μας.

Στη βάση των παραπάνω δεδομένων και εκτιμήσεων, οι στόχοι και προτεραιότητες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής συνοψίζονται στο παρακάτω πεντάπτυχο:

- α) Διαρκής κατοχύρωση της ασφάλειας της χώρας.
- β) Προώθηση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, σύμφωνα με τις αξίες και τις αρχές που θέλουμε για την Ευρώπη του 21^{ου} αιώνα.
- γ) Ανάπτυξη περιφερειακού και διεθνούς ρόλου της Ελλάδας, ως δύναμης ειρήνης, ανάπτυξης, συνεργασίας, ιδιαίτερα στη Ν.Α. Ευρώπη.
- δ) Αντιμετώπιση νέων προκλήσεων και κινδύνων για τη χώρα,
- ε) Προώθηση του οικονομικού και πολιτιστικού ρόλου και των σχέσεων της Ελλάδας. Ενίσχυση της δημιουργικότητας του ευρύτερου ελληνισμού.

IV. Κατοχύρωση ασφάλειας - Τουρκία, Κύπρος

Η πολιτική μας διέπεται από την πίστη και την προσήλωση στην ειρήνη, τη σταθερότητα και τις αρχές της διεθνούς ασφάλειας. Θεωρεί την ασφάλεια και την προστασία των νόμιμων εθνικών δικαιωμάτων εσωτερική μας υπόθεση μη διαπραγματεύσιμη. Έχει χαρακτήρα μη επιθετικό και ενεργητικό, επεκτείνοντας τις αμυντικές συνεργασίες στο πλαίσιο της πολιτικής διευρυμένης ασφάλειας και των συμμάχων μας. Δεν αποκτά ούτε χρησιμοποιεί όπλα μαζικής καταστροφής. Δε διστάζει να διαφοροποιήσει τις πηγές εξοπλισμού, λαμβάνοντας υπόψη την αμυντική αποτελεσματικότητα και τα συνολικά συμφέροντα της χώρας. Επιδιώκει την ενίσχυση

και συμμετοχή, όπου είναι εφικτό, στις διαδικασίες προώθησης συλλογικών συστημάτων ασφάλειας, συνεργασίας και ειρηνικής διευθέτησης διεθνών διαφορών, συνειδητοποιώντας ότι η ασφάλεια μιας είναι κάτι ευρύτερο της εδαφικής ακεραιότητας.

Κρίσιμα ζητήματα εθνικής σημασίας. Οι σχέσεις με την Τουρκία και η δίκαιη επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Για την Τουρκία, η βασική θέση μας είναι γνωστή. Η Ελλάδα "δεν διεκδικεί τίποτα, αλλά και δεν παραχωρεί απολύτως τίποτα". Η δημιουργία σχέσεων συνεργασίας με τη χώρα αυτή είναι απόλυτα επιθυμητή ως μέρος της ευρύτερης διαδικασίας για τη σταθερότητα και την ανάπτυξη της περιοχής. Αλλά η ανάπτυξη της συνεργασίας θα πρέπει να γίνει στο πλαίσιο του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου και συνθηκών. Για το πρόβλημα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας είναι πάντοτε ανοικτή η οδός της παραπομπής στο Διεθνές Δικαστήριο.

Υποστηρίζουμε τον Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας με την προϋπόθεση του σεβασμού από την Τουρκία των αρχών και προϋποθέσεων της Ένωσης. Αυτό αποτελεί μέρος της στρατηγικής για την ενίσχυση της εθνικής μας ασφάλειας. Γιατί μια Τουρκία δημοκρατική και Ευρωπαϊκή αποτελεί παράγοντα σταθερότητας και συνεργασίας στην περιοχή και για την Ελλάδα.

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις έχουν κάνει ένα βήμα προς την σωστή κατεύθυνση. Το ΠΑΣΟΚ αρνείται την λογική του «βλέπουμε και κάνουμε» και ανέλαβε τολμηρές πρωτοβουλίες προκειμένου να επηρεάσει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας.

Με τις αποφάσεις του Ελσίνκι δέσμευσε την Τουρκία να αποδεχτεί το Διεθνές Δίκαιο και το Δικαστήριο της Χάγης ως μηχανισμό επίλυσης του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας.

Με τις αποφάσεις στο Ελσίνκι η Τουρκία απέκτησε τη δυνατότητα να υιοθετήσει έναν ουσιαστικό ευρωπαϊκό προσανατολισμό, αρκεί να ανταποκριθεί στα ευρωπαϊκά

πρότυπα του κράτους δικαίου και της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, της μη κατοχής εδάφους τρίτης χώρας, της μη χρήσης απειλών και βίας σε βάρος κρατών μελών της Ένωσης και άλλων υποψήφιων κρατών.

Η ευρωπαϊκή ωρίμανση της Τουρκίας δεν είναι ούτε εύκολη, ούτε μονόδρομος. Η Ελλάδα θεωρεί επιτυχία της ότι η χώρα αυτή θα τεθεί σε ευρωπαϊκή τροχιά - παρακολουθήση, βοήθεια και αξιολόγηση. Όμως, θα χρειασθεί πολύ εργασία, διπλωματική ικανότητα, αποφασιστικότητα ώστε να επιτευχθεί μια τέτοια πορεία έτσι όπως έχει σχεδιασθεί από την Ε.Ε.

Επιλέξαμε να μετακινήσουμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις στο πλέον θετικό για την Ελλάδα πεδίο. «Κοινοτικοποιήσαμε» στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα θέματα αυτά θέτοντας ταυτόχρονα και τις χώρες - μέλη της Ε.Ε. προ των διεθνών τους ευθυνών.

Στο διάστημα που πέρασε προωθήθηκαν εννιά συμφωνίες για σημαντικά θέματα συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες, θέματα που δεν αφορούν κυριαρχικά δικαιώματα αλλά συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός θετικού κλίματος. Στις προτεραιότητες της τετραετίας εντάσσεται και η επίλυση του προβλήματος της υφαλοκρηπίδας σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Είναι βέβαιο αυτονόητο ότι προκειμένου η συνεργασία Ελλάδας - Τουρκίας να γίνει πιο ουσιαστική θα πρέπει η Τουρκία να συμβάλλει θετικά στην λύση του Κυπριακού και να αποσύρει τα στρατεύματα κατοχής απ' αυτήν. Να σταματήσει κάθε είδους πρόκλησης στα ελληνοτουρκικά σύνορα. Η δίκαιη επίλυση του Κυπριακού προβλήματος, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΟΗΕ, συνιστά στρατηγικό στόχο της εξωτερικής πολιτικής. Στα πλαίσια της προσπάθειας για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της Κύπρου, βασική επιδίωξη αποτελεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ αποτελεί τον καταλυτικό παράγοντα για την εδραίωση της ειρήνης, σταθερότητας, δημοκρατίας και ευημερίας στη μεγαλόνησο. Η ένταξη θα

αποβεί επωφελής για το σύνολο του πληθυσμού της Κύπρου, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους.

V. Προώθηση της ευρωπαϊκής ενοποίησης για την Ευρώπη που θέλουμε

Με την είσοδό της στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE) και στο Ευρώ, η Ελλάδα θα έχει ολοκληρώσει με επιτυχία μια διαδικασία εμπέδωσης της θεσμικής και πολιτικής της θέσης στο σύστημα των αναπτυγμένων, δημοκρατικά οργανωμένων, τεχνολογικά και επιστημονικά εξελιγμένων χωρών με προοπτικές επίτευξης σταθερών ρυθμών προόδου σ' όλους τους τομείς. Θα έχει επίσης οριοθετήσει την παρουσία της στο διεθνές σύστημα ως ενεργός και "συνεισφέρουσα δύναμη", ικανή να αντιμετωπίσει την πρόκληση της παγκοσμιοποίησης και την επανάσταση της γνώσης και πληροφοριών.

Η ελληνική εξωτερική πολιτική θα διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό και θα προωθείται με την ενεργό δραστηριοποίηση της Ελλάδας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε συνάρτηση με την ανάπτυξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της Ένωσης.

Αναγνωρίζοντας ότι η εμβάθυνση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης σε υπερεθνικές βάσεις και αρχές ισότητας, αλληλεγγύης και συνοχής ανταποκρίνεται και εξυπηρετεί τα ελληνικά συμφέροντα, η Ελλάδα θα εργασθεί ενεργά και συστηματικά προς την κατεύθυνση αυτή. Ως ειδικότερες επιδιώξεις θέτει:

1. την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής ταυτότητας σε αυτόνομη βάση προκειμένου η Ε.Ε. να διαδραματίσει αποτελεσματικότερο ρόλο στην πρόληψη και διαχείριση κρίσεων, προστασία των συνόρων και εμπέδωση της σταθερότητας και ειρήνης,

2. την προώθηση της κοινωνικής διάστασης της Ένωσης και την παραπέρα ενίσχυση των διαρθρωτικών πολιτικών. Ιδιαίτερο βάρος δίνει η Ελλάδα στην καταπολέμηση της ανεργίας και της εγκληματικότητας,
3. τον εκδημοκρατισμό των θεσμών της Ε.Ε.,
4. τη διεύρυνση της Ε.Ε. και την ενταξιακή προοπτική της Κύπρου,
5. τη διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας των πολιτών με πολιτικές που θα φέρνουν την Ένωση πιο κοντά στους λαούς και τις περιφέρειες της Ευρώπης.

Η Ελλάδα συμμετέχει τη περίοδο αυτή μεθοδικά και συστηματικά στη διαδικασία αναθεώρησης της Συνθήκης, όπως έκανε και στην προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη. Σε αντίθεση με τις διαπραγματεύσεις της ΝΔ στο Μάαστριχ, όπου η χώρα δεν επέβαλε καμιά κοινοτική πολιτική προς όφελός της, στο Άμστερνταμ διασφαλίστηκε η δημιουργία νέων προοπτικών για την Ελλάδα. Έγιναν βήματα προκειμένου να αποκτήσει ένα πιο δημοκρατικό και κοινωνικό πρόσωπο η ένωση. Ενισχύθηκε η θεσμική θέση της χώρας σ' αυτή. Ας μην ξεχνάμε ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ εγγυάται την εδαφική ακεραιότητα και τα σύνορα των κρατών μελών, ενώ καθιερώνει ειδική πολιτική για τα νησιά.

Στη Διακυβερνητική Διάσκεψη για τη μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία ξεκίνησε τις εργασίες της τον Φεβρουάριο 2000, η Ελλάδα στοχεύει αφενός στην ενίσχυση της Ένωσης με την ανάδειξη του δημοκρατικού και κοινωνικού της χαρακτήρα και αφετέρου στην ενίσχυση της θέσης του ρόλου της Ελλάδας ως χώρας-μέλους της Ένωσης. Για το σκοπό αυτό, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης έστειλε υπόμνημα με τις θέσεις και απόψεις της χώρας στα κράτη-μέλη και όργανα της Ένωσης.

Ειδικότερα, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η αναθεώρηση των Συνθηκών και η μεταρρύθμιση της Ένωσης αποτελούν επιτακτική ανάγκη, προκειμένου η Ένωση να αντιμετωπίσει την ιστορική πρόκληση της νέας διεύρυνσης με ένα ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό χωρών από την πρώην Ανατολική Ευρώπη και τη Μεσόγειο. Χωρίς την αναθεώρηση και προσαρμογή του θεσμικού οικοδομήματος και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, η διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση θα οδηγηθεί σε αδυναμία διαμόρφωσης πολιτικής και λήψης αποφάσεων. Η αναθεώρηση αποτελεί όμως και μια ευκαιρία, προκειμένου να ενισχυθεί ο δημοκρατικός και κοινωνικός χαρακτήρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την υιοθέτηση μέτρων, πολιτικών και ρυθμίσεων, που θα φέρουν την Ένωση πλησιέστερα προς τον Ευρωπαίο πολίτη και θα απαντούν στα καθημερινά προβλήματα της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Στη λογική αυτή, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η Διακυβερνητική Διάσκεψη θα πρέπει να συμπεριλάβει στην ημερήσια διάταξή της όχι μόνο θέματα θεσμικού χαρακτήρα, αλλά και ζητήματα που ενδιαφέρουν άμεσα τον ευρωπαίο πολίτη, όπως για την ενίσχυση της απασχόλησης της συνοχής, την προστασία των καταναλωτών, την ασφάλεια των τροφίμων, τον αθλητισμό, την κοινωνία της γνώσης, κ.ά.

Για τη θεσμική μεταρρύθμιση, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η αναθεώρηση θα πρέπει να συμβάλλει στην ισχυροποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των θεσμών της με προοπτική την οικοδόμηση γνήσιας Πολιτικής Ένωσης, στην ενδυνάμωση των αρχών πάνω στις οποίες στηρίζεται, όπως της ισότητας των κρατών, της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της συνοχής. Η αναθεώρηση δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην ανατροπή βασικών και ιστορικά δικαιωμένων ισορροπιών όπως ανάμεσα στις μεγαλύτερες και μικρότερες χώρες μέλη, ισορροπίες που διασφάλισαν την επιτυχία του συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως Ένωσης λαών και κρατών.

Σε ότι αφορά τα κύρια θέματα της θεσμικής μεταρρύθμισης, η Ελλάδα υποστηρίζει την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τη διατήρηση της αρχής της ισότιμης παρουσίας όλων των κρατών μελών στα όργανα της Ένωσης.

Έτσι για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πάγια ελληνική θέση είναι ότι κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να έχει το δικαίωμα τοποθέτησης Επιτρόπου ως προϋπόθεση για την αποτελεσματική και νομιμοποιημένη δράση της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να κατέχει κεντρική θέση στο θεσμικό σύστημα της Ένωσης, ως θεσμός που εκφράζει το γενικό συμφέρον και διασφαλίζει ζωτικές διακρατικές και διαθεσμικές ισορροπίες. Η Ελλάδα υποστηρίζει επίσης τη διατήρηση των βασικών ισορροπιών στην κατανομή των ψήφων ανάμεσα στις μικρότερες και μεγαλύτερες χώρες-μέλη στο Συμβούλιο της Ένωσης.

Σε ότι αφορά τους τρόπους λήψης αποφάσεων, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι θέματα ζωτικού και συνταγματικού ενδιαφέροντος, όπως και θέματα που συνδέονται με την αμυντική πολιτική της Ένωσης, θα πρέπει να παραμείνουν στον κανόνα της ομοφωνίας για τη λήψη αποφάσεων. Για ορισμένα άλλα θέματα μπορεί να εξετασθεί η θέσπιση της ειδικής πλειοψηφίας ταυτόχρονα με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων μέσω της “διαδικασίας συναπόφασης”.

Η Ελλάδα υποστηρίζει ακόμη την αναμόρφωση των άλλων θεσμών της Ένωσης (Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, Επιτροπής Περιφερειών, Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής), καθώς και την αναγνώριση ρητής νομικής προσωπικότητας στην Ένωση. Η Ελλάδα πιστεύει τέλος, ότι θα πρέπει να αποφευχθεί η θέσπιση ρυθμίσεων που θα αλλοίωναν τη συνοχή και ενότητα του θεσμικού, πολιτικού και οικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή που θα οδηγούσαν σε “Ένωση πολλαπλών ταχυτήτων”.

VI. Ανάπτυξη του περιφερειακού διεθνούς ρόλου

Είμαστε παράγοντας ειρήνης, σταθερότητας, συνεργασίας και ανάπτυξης στα Βαλκάνια, σταθερά προσηλωμένοι στη νομιμότητα, το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συνθήκες. Ως μόνη χώρα με τη διπλή ταυτότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βαλκανικής αγωνιζόμαστε για την προσέγγιση των Βαλκανικών κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και συμβάλλουμε αποφασιστικά στη διαβαλκανική συνεργασία σε πολυμερές και διμερές επίπεδο. Πρωτοστατούμε σε ειρηνευτικές και διαμεσολαβητικές πρωτοβουλίες στις υπάρχουσες εστίες κρίσεων. Προωθούμε σχέδια επενδύσεων και οικονομικής συνεργασίας στις βαλκανικές χώρες.

Ένας από τους κύριους στόχους της εξωτερικής της πολιτικής θα είναι η ανάπτυξη του πολιτικού και οικονομικού ρόλου της Ελλάδας στην περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης με βασική επιδίωξη να συμβάλλει στη σταθερότητα, δημοκρατία, ευημερία και ενσωμάτωση των χωρών της περιοχής στο ευρωπαϊκό σύστημα. Η Ελλάδα θα εργασθεί ειδικότερα προκειμένου να εξασφαλίσει τη βαθμιαία ένταξη όλων των χωρών της περιοχής της Ν.Α. Ευρώπης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό, υποστήριξε και θα υποστηρίξει την άμεση έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βουλγαρία και Ρουμανία, τη διαμόρφωση μιας ειδικής πολιτικής απέναντι στις χώρες των Βαλκανίων, την ουσιαστική προώθηση μιας δημοκρατικής ανασυγκρότησής τους. Η εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας αποτελεί τη βάση για την περαιτέρω άσκηση πολιτικής. Συγχρόνως στηρίζει τις προσπάθειες προσέγγισης των βαλκανικών χωρών στο ΝΑΤΟ.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ τάχθηκε και τάσσεται υπέρ της επανένταξης μιας δημοκρατικής Γιουγκοσλαβίας στη διεθνή κοινότητα. Επιδιώκει τη συστηματική ανάπτυξη καλών σχέσεων γειτνίασης με τη FYROM και την Αλβανία, μακριά από εθνικισμούς και αλυτρωτισμούς. Αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη των ελληνοβουλγαρικών και ελληνορουμανικών σχέσεων.

Παράλληλα θα επιδιωχθεί η παραπέρα ενίσχυση των σχέσεων της Ελλάδας με όλες τις χώρες του ΟΣΕΠ, της Μεσογείου, Μ. Ανατολής, τη Ρωσία, αλλά και άλλες περιοχές και χώρες της υφελίου (Κίνα, Αφρική, Λ. Αμερική). Για το σκοπό αυτό θα αξιοποιήσει τις ιστορικά καλές σχέσεις που έχει με αυτές τις χώρες, την ισχυρή πολιτισμική κοινή κληρονομιά με πολλές απ' αυτές, καθώς και τη θεσμική της θέση ως μέλος της Ε.Ε. και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν απ' αυτή.

Η Ελλάδα θα επιδιώξει να ενισχύσει τη θέση της σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς και fora όπως το ΝΑΤΟ, ο ΟΗΕ, ΟΑΣΕ.

Οι παραδοσιακοί και συμμαχικοί δεσμοί με τις Η.Π.Α. και τον Καναδά και η συνεργασία μέσω της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών, ελευθερίας ιδεών, οικονομικής και κοινωνικής συνεργασίας και ανάπτυξης πρέπει να συνεχιστεί.

Η συνεργασία με Ρωσία, χώρες Ευξείνου και Βορείου και Νοτίου Καυκάσου θεωρείται απαραίτητη λόγω της υπάρξεως των αγωγών αερίου και πετρελαίου αλλά και της υπάρξεως Ελληνισμού σε αυτές τις περιοχές.

Η παρουσία μας στην ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή, η ελληνική μεσογειακή διάσταση και πρωτοβουλίες ιδίως στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και η Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στο Μεσανατολικό αποτελούν προτεραιότητά μας. Το θέμα του Ισλαμικού Πολιτιστικού Κέντρου Αθηνών, με ίδρυση τεμένους θα ολοκληρωθεί.

Ενόψει του 2003, που αποτελεί το ορόσημο για την πλήρη δραστηριοποίηση της Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Άμυνας, η Ελλάδα θα πρέπει να έχει δυναμική παρουσία τις εξελίξεις. Η Ελληνική Προεδρεία της ΕΕ το πρώτο εξάμηνο του ίδιου χρόνου, αποτελεί μια ακόμη πρόκληση για τη διεθνή παρουσία της χώρας μας.

Τα θέματα διεθνούς τρομοκρατίας, δεσμεύσεων εις βάρος ελληνικών αμυντικών προδιαγραφών (μικρά όπλα, νάρκες, κώδικας συμπεριφοράς για εξαγωγές συμβατικών όπλων, κλπ.) θα μας απασχολήσουν περισσότερο. Επίσης, το διεθνικό έγκλημα και η διακίνηση ναρκωτικών, διότι η χώρα μας ευρίσκεται σε «σταυροδρόμι» μεταφορών και εμπορίου.

Η διεύρυνση του NATO, η πρωτοβουλία αμυντικών δυνατοτήτων, η νέα δομή διοικήσεως της συμμαχίας όπως θα εξελιχθεί (υποπεριφερειακό στρατηγείο Λαρίσης-Τυρνάβου), η Συνθήκη Συμβατικών Δυνάμεων στην Ευρώπη, όλα τα θέματα του ΟΑΣΕ τα οποία καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα θα πρέπει να αναβαθμιστούν, ιδιαιτέρως στους θεσμούς, στις διαδικασίες, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις μειονότητες, διότι αποτελούν ελληνικά θέματα ζωτικής σημασίας.

Η αναβάθμιση της προστασίας του περιβάλλοντος σε πολυμερές ή διμερές πλαίσιο αποτελεί στόχο της Ελλάδας ιδιαίτερα επειδή στη Βουλγαρία (Κοσλοντούι) και ενδεχομένως στην Τουρκία (Ακκουγιού) έχουμε ανοικτά θέματα.

Η Ολυμπιακή εκεχειρία και το υπό ίδρυση Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας απαιτούν κάθε δυνατή ενίσχυση συνδυασμένη με την προετοιμασία της συμμετοχής μας στους Ολυμπιακούς του 2000 στο Σίδνεϋ και ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων των Αθηνών του 2004. Η αθλητική διπλωματία πρέπει να πρωτηθεί με γνώμονα τα συμφέροντά μας.

VII. Αντιμετώπιση προκλήσεων - κινδύνων

Οι στόχοι, το περιεχόμενο και το πεδίο της εξωτερικής πολιτικής θα διευρυνθούν προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι νέοι κίνδυνοι και απειλές για τη χώρα. Έτσι στη νέα agenda της εξωτερικής πολιτικής θα καταλάβουν κεντρική θέση τα θέματα της λαθρομετανάστευσης, παράνομης διακίνησης όπλων, ναρκωτικών, η προστασία του

περιβάλλοντος, η ρύθμιση θεμάτων που συνδέονται με την επικοινωνιακή ολοκλήρωση. Τα νέα αυτά θέματα θα αποτελέσουν συστηματικά αντικείμενο της ανάπτυξης των διακρατικών σχέσεων στο μέλλον.

VIII. Προώθηση οικονομικού / πολιτιστικού ρόλου

Η εξωτερική πολιτική θα αποκτήσει εντονότερο οικονομικό περιεχόμενο. Η προώθηση των οικονομικών σχέσεων της χώρας, η ανάπτυξη των εξαγωγών, εμπορίου, τουρισμού και, κυρίως, η ανάπτυξη της «πολιτιστικής διπλωματίας» θα αποτελέσουν κεντρικούς άξονες της νέας εξωτερικής πολιτικής της χώρας.

IX. Το παγκόσμιο δίκτυο του ελληνισμού

Στις εθνικές μας επιδιώξεις συστρατεύεται ολόκληρο το ενεργό δυναμικό του ελληνισμού της διασποράς, που ενδυναμώνει την προσπάθεια που καταβάλλει η Ελληνική Πολιτεία για την ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα. Με δική μας πρωτοβουλία έγιναν βήματα εθνικής συνεννόησης και συσπείρωσης του απόδημου ελληνισμού.

Πέντε ήταν τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να αξιοποιηθεί καλύτερα η παρουσία των αποδήμων στις χώρες κατοικίας τους και να βελτιωθούν οι προοπτικές τους.

Το πρώτο ήταν η καλύτερη οργάνωση και επαφή του με το εθνικό κέντρο. Αποφασιστικός ήταν ο ρόλος του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού. Η ενίσχυση των δεσμών και της λειτουργικότητας των ελληνικών «λόμπι».

Το δεύτερο ήταν η βελτίωση των διμερών σχέσεων της Ελλάδας με χώρες όπου ζουν και εργάζονται προκειμένου να κατοχυρωθούν τα συμφέροντά του.

Το τρίτο ήταν η στήριξη των Ελλήνων που ζουν σε περιοχές με ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, όπως σε πολλές δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Το τέταρτο ήταν η προώθηση της συνολικής πολιτικής της κυβέρνησης με την οποία διασφαλίζονται καλύτερες συνθήκες επιστροφής (παράδειγμα χαρακτηριστικό, η δημιουργία κλιμακίου για τους παλιννοστούντες). Σ' αυτά τα πλαίσια ψηφίστηκε ο ειδικός νόμος για τους παλιννοστούντες, που δίνει λύση σ' όλο το φάσμα των προβλημάτων μας.

Το πέμπτο, η στήριξη της νέας γενιάς των αποδήμων. Όλα αποδεικνύουν ότι με την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, ο απόδημος ελληνισμός όχι μόνον δεν πρόκειται να σβήσει, αλλά η δυναμική του συνεχώς θα αυξάνεται.

Τέλος, το αυξανόμενο διεθνές κύρος της χώρας βρίσκει αντανάκλαση και στην καθημερινότητα των μεταναστών μας.

Ο βασικός μας στόχος για την επίτευξη του οποίου πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας και να επιταχύνουμε το βηματισμό μας είναι η γρήγορη και συστηματική ολοκλήρωση του παγκόσμιου δικτύου του ελληνισμού, που θα διασφαλίσει εθνικά, αναπτυξιακά, πολιτισμικά, την αναβάθμιση της θέσης του στον παγκόσμιο και ευρωπαϊκό χώρο.

X. Τα μέσα της εξωτερικής πολιτικής - Νέες μορφές διπλωματίας

Στη διαμόρφωση και εφαρμογή της νέας εξωτερικής πολιτικής, θα αξιοποιηθούν με νέους πιο αποτελεσματικούς τρόπους τα ήδη υπάρχοντα μέσα, ενώ θα εισαχθούν και νέα μέσα, μηχανισμοί και διαδικασίες. Ειδικότερα:

- θα αναβαθμισθούν οι υπηρεσίες εξωτερικών σχέσεων των υπουργείων.
- θα ενεργοποιηθεί ακόμα πιο συστηματικά ο Ελληνισμός ως ενεργός και δυναμική παρουσία στην υφήλιο.

- θα ενθαρρυνθούν οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί και θεσμοί της κοινωνίας των πολιτών να αναπτύξουν ευρύτερο ρόλο στο χώρο της εξωτερικής πολιτικής.
- θα χρησιμοποιηθούν ευρύτερα τα νέα επικοινωνιακά μέσα και τεχνολογίες (Internet κλπ.).

XI. Οι ισχυρές ένοπλες δυνάμεις

Η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας είναι η θεμελιώδης προϋπόθεση για την άσκηση μιας εξωτερικής πολιτικής, ειρήνης και σταθερότητας. Μιας πολιτικής που αποτρέπει κάθε κίνδυνο και καθιστά την Ελλάδα ισχυρό και ισότιμο παράγοντα. Παρά τις κοσμογονικές αλλαγές που σημειώθηκαν στο παγκόσμιο σύστημα, την ανάδειξη της Ελλάδας σε πρότυπο χώρας ταχείας οικονομικής ανασυγκρότησης μ' ένα νέο ρόλο στα Βαλκάνια, παράγοντα ειρήνης, σταθερότητας και συνεργασίας, η διατήρηση και η ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της χώρας παραμένει προτεραιότητα. Η αποτρεπτική ικανότητα της χώρας με την υλοποίηση του εξοπλιστικού προγράμματος, τη διαρκή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων, τη συμμετοχή στο ΝΑΤΟ και στις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες, θα συνεχίσουν να είναι γνώμονας της πολιτικής μας. Στο πλαίσιο αυτό:

- Έχει προγραμματισθεί να αρχίσουν οι διαδικασίες αναθεώρησης της ήδη υφιστάμενης Μελλοντικής Δομής των Ενόπλων Δυνάμεων σύμφωνα με τα νέα δεδομένα, με 15ετή προοπτική (2000-2015).
- Μελετάται η θεσμοθέτηση στις Ε.Δ. δύο επιπέδων προσωπικού (επαγγελματικού - θητείας).

- Βρίσκεται σε εξέλιξη νομοθετική ρύθμιση για τους θεσμούς του «επαγγελματία στρατιώτη», Εθελοντή Πενταετούς Υποχρέωσης (ΕΠΥ) και Εθελοντή Μόνιμης Θητείας (ΕΜΘ).
- Βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαδικασίες αναθεώρησης του Ενιαίου Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Αμυντικού Εξοπλισμού περιόδου 2001-2005.
- Έχει προγραμματισθεί η εκπόνηση και εφαρμογή νέων προγραμμάτων που αφορούν τη βελτίωση των όρων θητείας όπως:
 - η αυτόματη επιλογή και κατανομή των οπλιτών στους Κλάδους των Ε.Δ.
 - η καθιέρωση μικρής διάρκειας τιμητικής άδειας στους οπλίτες του Σ.Ξ. των παραμεθορίων περιοχών.
- Οι Ένοπλες Δυνάμεις θα συνεχίσουν να συμμετέχουν και να συντρέχουν με προσωπικό, υλικά εφόδια και μέσα στην αποτροπή, όπου είναι δυνατόν, και στην αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών που προκαλούνται από φυσικά και τεχνικά αίτια (πυρκαγιές, πλημμύρες, χιονοπτώσεις, σεισμοί, καταστροφές φραγμάτων, θανατηφόρες επιδημίες κλπ.).

Η Ελλάδα είναι σήμερα μια χώρα ισχυρή που υπολογίζεται διεθνώς όχι μόνο για το παρελθόν και την ιστορία της, αλλά και για το παρόν και το μέλλον της, το μέλλον της που έχουμε τώρα τη δύναμη και τα μέσα να διαμορφώσουμε εμείς όπως θέλουμε. Το μέλλον μιας χώρας που βρίσκεται σε ηγετική θέση στο περιφερειακό υποσύστημα στο οποίο ανήκει, σε κεντρική θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανοιχτή δυναμική και ανεκτική ενεργό παρουσία στο διεθνές σύστημα. **Η ισχυρή Ελλάδα, η Ελλάδα με κύρος, με φωνή που μπορεί να επηρεάζει εξελίξεις πέρα από τα σύνορά της, που διασφαλίζει την ειρήνη και τα κυριαρχικά δικαιώματά της θα 'ναι και πάλι σημαία μας στην επόμενη τετραετία.**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Τι θέλουμε – Το γενικό πολιτικό πλαίσιο	σελ. 1 – 10
1. Το νέο μοντέλο ανάπτυξης: προς μία σύγχρονη και ανταγωνιστική οικονομία	σελ. 11 – 84
2. Η μεγάλη προτεραιότητα: Απασχόληση	σελ. 85 – 98
3. Ελληνική Γεωργία και Ύπαιθρος στον 21 ^ο αιώνα	σελ. 99 – 113
4. Επένδυση στη γνώση και τη νέα γενιά: Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση – Πολιτική για τους νέους	σελ. 114 – 139
5. Κοινωνία συνοχής και αλληλεγγύης – Υγεία Πρόνοια – Κοινωνική Ασφάλιση	σελ. 140 – 167
6. Ποιότητα ζωής και Ασφάλεια των Πολιτών	σελ. 168 – 184
7. Τα Δικαιώματα του Πολίτη σε μια κοινωνία ελεύθερη – Αναθεώρηση του Συντάγματος	σελ. 185 – 201
8. Για μια Δημόσια Διοίκηση στην Υπηρεσία του Πολίτη	σελ. 202 – 216
9. Προς το 2004: Η Ελλάδα «Επικράτεια Πολιτισμού» – Ο ελληνικός αθλητισμός	σελ. 217 – 291
10. Η Ελλάδα στην Ευρώπη και στον κόσμο – Μια ισχυρή και ισότιμη Ελλάδα	σελ. 242 – 261